

Давоми тўртинчи саҳифада.

ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, ИМКОНияТЛАРДАН ТўЛА ФойДАЛАНИШ ХАЛҚИМИЗ ФАРОВОНЛИГИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Бошланиши биринчи саҳифада.

Президентимиз Фарғона туманидаги “Миндобоод агросаноат” агрофирмасига ташриф буюриб, вилоят қишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган лойиҳалар билан танишди.

Мамлакатимизда сифатли мева-сабзавот етиштириш ва аҳолининг ушбу маҳсулотларга бўлган эҳтиёжини таъминлаш, экспорт салоҳиятини юксалтириш юзасидан кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, узум етиштиришни кўпайтириш, маҳсулотни экспорт қилиш, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга қаратилган истикболли лойиҳалар ҳаётга татбиқ этилмоқда.

“Миндобоод агросаноат” агрофирмаси узумчиликка ихтисослашган бўлиб, 720 гектарга саноатбон узум навлари экилган. Корхона йилга 5 минг тонна маҳсулот етиштириш, 3 минг тонна узумни бирламчи қайта ишлаш, 650 минг дона брикет ишлаб чиқариш қувватига эга. Бунинг учун 89 киши доимий, 300 дан ортиқ киши мавсумий ишга жалб этилган. Токзорларни парвариллашда томчилатиб сугориш технологиясидан фойдаланилади.

Агрофирма томонидан мавжуд токзорларни минг гектарга етказиш орқали йилга 15 минг тонна узум етиштириш, 1 миллион АҚШ доллари миқдоридида маҳсулотни экспортга йўналтириш кўзда тутилмоқда. Бунинг учун 450 минг туп ток қаламчиси ўтказилиб, Хитойнинг қуёш энергиясида ишлайдиган сугориш тизимлари ўрнатилди. Ушбу лойиҳа тўла ишга тушган, 250 киши иш билан таъминланди.

Давлатимиз раҳбари кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик учун барча имкониятлар яратилганини, кунги кеча эълон қилинган “Маҳаллий экспорт қилувчи ташкилотларни янада қўллаб-қувватлаш ва ташқи иқтисодий фаолиятни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарор соҳа вакиллари фаолияти самарадорлигини оширишга хизмат қилишини таъкидлади.

Фарғона вилоятида тадбиркорлик илмини эгаллаган уддабурон ишбилармонлар кўп. Аммо одамлар ҳаммаша ҳам меҳнатига яраша даромад қаммаган. Бу адолатсизликка чек қўйиш керак. Янги қарор билан яратилаётган имтиёзлар уларнинг қўлаётган ишидан манфаатдорлиги орттиришга, ўзи, оиласи ва жамият учун фойда келтиришга, фаровон ҳаётга эришишига хизмат қилади, деди Шавкат Мирзиёев.

Шу ерда “Ўзвинсаноат холдинг” компанияси томонидан 2017-2018 йилларда Фарғона вилоятида амалга оширилаётган лойиҳалар тўғрисида маълумот берилди. Компания томонидан тижорат банклари билан ҳамкорликда қиймати 63 миллиард 256 миллион сўмлик 6 лойиҳани амалга ошириш, 200 га яқин иш ўрни яратиш мўлжалланмоқда. Натижада вилоятда бўш ётган ерларда қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш, қайта ишлаш бўйича йирик қувватлар ташкил этилади, экспорт ҳажми ортади.

Қува туманидаги “Big agro logistic” масъулияти чекланган жамияти томонидан мева-сабзавотни қайта ишлаш, қуритиш, қадоклаш ва экспорт қилишга мўлжалланган замонавий логистика маркази ташкил этилмоқда.

Лойиҳанинг умумий қиймати 7,2 миллион

доллар бўлиб, биринчи йилда 6,5 миллион доллар, беш йилдан сўнг 10 миллион доллар миқдоридида маҳсулот экспорт қилиш мўлжалланмоқда. Логистика марказига Италия ва Туркиядан келтирилмаган технология линиялар ўрнатилади. 5 минг тонналик совутгич, 7 минг тонна мева-сабзавотни қайта ишлаш қувватлари ташкил этилади. Лойиҳа ишга тушган, 180 иш ўрни яратилади.

Қўқон шаҳридаги “Elit konserva” масъулияти чекланган жамиятида мева-сабзавотни қадоклайдиган туңука идишлар ва қоңқоқлар ишлаб чиқариш, Олтиариқ туманидаги “Есо Export Trade” масъулияти чекланган жамиятида қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини саралаш, қуритиш ва сақлашга мўлжалланган лойиҳалар амалга оширилмоқда. Мазкур лойиҳалар вилоят экспорт салоҳиятини янада юксалтириш, янги иш ўринлари яратиш ва аҳоли фаровонлигини оширишда алоҳида аҳамиятга эга.

Бу йил Қува туманидаги “Фарғона анорзори” масъулияти чекланган жамиятида 50 гектарда янги анорзор барпо этилган. Анорзор қатор ораларига помидор, бодринг, булғор қалампери ва бошқа сабзавотлар, дуккакли экинлар экилган.

Агрофирма томонидан келгуси йилларда анорзорларни 2 минг гектарга, ҳосилдорлики 30 минг тоннага етказиш мўлжалланмоқда.

Президентимиз Қува ва Дашнобод анори дунёга машҳур экани, ҳар иккала навинг ўзига яраша хусусиятлари мавжудлигини таъкидлади. Анор чикитси маҳсулот бўлиб, пўстлогидан кимё саноатида ранг олишда, фармацевтикада хомашё сифатида фойдаланиш мумкин. Вилоятда анорзорларни кенгайтириш ва ушбу маҳсулот экспортини кўпайтириш юзасидан мутасаддиларга тегишли тавсиялар берилди.

Миллий банк томонидан вилоятда қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари етиштириш ва қайта ишлаш бўйича амалга оширилаётган лойиҳалар намойиш қилинди. Қиймати 64,4 миллион доллар бўлган ушбу лойиҳалардан 10 таси Хитой давлат тараққиёт банки, Осиё тараққиёт банки, Ўзбекистон тиликаниш ва тараққиёт жамғармаси томонидан молиялаштирилган. Қолган 5 лойиҳани йил охирига қадар молиялаштириш кўзда тутилган. Бунинг самарасида 2017-2018 йилларда 68 минг тоннадан зиёд мева-сабзавот қайта ишланиб, 25,7 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилинади.

Давлатимиз раҳбари Учқўприқ туманидаги собиқ консерва заводи негизига амалга оширилаётган лойиҳани ҳам кўздан кечирди.

Лойиҳа ташаббусқори “Воллей Моунтаинс Фреш” масъулияти чекланган жамияти бўлиб, 10,5 миллиард сўм, жумладан, “Ипотека-банк”нинг 7,4 миллиард сўмлик кредити ҳисобига корхонанинг мавжуд қувватлари модернизация қилинади, мевани сақловчи музлатгич ва қадоклаш ускуналар ўрнатилади.

2018 йилнинг биринчи чорагида лойиҳанинг биринчи босқичи, тўртинчи чорада иккинчи босқичи ишга туширилади. Натижада минг тонна томат пастаси, шунача пюре ва концентрат, мева-сабзавот консервалари аҳоли истеъмоли учун етказиб берилди. Маҳсулот экспортга ҳам йўналтирилади. Лойиҳа 170 кишини иш билан таъминлаш имконини беради.

Президентимиз вилоятда қайта ишлаш саноатини ривожлантириш учун барча имконият,

хомашё ва ишчи кучи мавжудлигини таъкидлади. Улардан унумли фойдаланиш, тармоққа тадбиркорларни кенг жалб этиш бўйича мутасаддиларга топшириқлар берди.

Давлатимиз раҳбари Эркин Воҳидов номидаги Марғилон шаҳар маданият ва истироҳат боғини реконструкция қилиш лойиҳаси билан танишди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2016 йил 7 декабрдаги “Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов таваллудининг 80 йиллигини нишонлаш тўғрисида”ги қарори ижроси доирасида ўзбек адабиётининг йирик вакили ижодий меросини ўрганиш, мазмун-моҳиятини ёшларга етказиш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Мамлакатимиз бўйлаб шоирнинг 80 йиллик юбилейи кенг нишонланди. Марғилон шаҳридаги маданият ва истироҳат боғига Эркин Воҳидов номи берилиб, қайта реконструкция қилинмоқда.

Истироҳат боғининг майдони 9 гектардан 16 гектарга кенгайтирилди. Боғнинг кириш қисмида ёзувчи-ижодкорлар хиббони ташкил этиш, Эркин Воҳидов хайкалини ўрнатиш кўзда тутилган.

Тури тадбирлар ўтказиладиган амфитеатр, ош маркази ва бошқа инфратузилма объекти барпо этиш белгиланган. Эркин Воҳидов номидаги ёш ижодкорлар мактаби очилади. Боғда тури attractionлар ўрнатилиб, бир неча чойхона аҳолига хизмат кўрсатади.

Президентимиз қаҳрамон шоиримиз номи билан аталадиган ушбу боғ ҳар томонлама мукамал бўлиши, уни ёшлар маънавиятини юксалтирадиган масканга айлантириш, хиббонга Эркин Воҳидовнинг энг сара шеърларидан намуналар ёзилган лавҳалар ўрнатиш зарурлигини таъкидлади. Бу ерга келувчилар Эркин Воҳидов шеърларидан баҳраманд бўлсин, маънавий оламни янада бойитсин.

Шу ерда Фарғона вилояти шаҳарлари ва туман марказларини замонавий шаҳарсозлик талаблари асосида ривожлантириш бош режаси, Марғилонда туризмин ривожлантириш дастури, тижорат банклари томонидан амалга оширилаётган лойиҳалар тақдимоти ҳам бўлиб ўтди. Дастур доирасида уй-жой қуриш, саноат, қишлоқ ҳўжалиги ва хизмат кўрсатиш, йўл транспорт, муҳандислик-коммуникация тизимлари, ижтимоий соҳа инфратузилмасини янада ривожлантириш соҳаларида ўнлаб лойиҳалар амалга ошириш режалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари Марғилон хунармандлар марказини ташкил этиш, соҳа ходимлари учун қулай солиқ имтиёзлари, зарур шарт-шароитлар яратиш, бошқа лойиҳаларни ҳам янада мукамаллаштириш, қурилиш ишларини ўз вақтида амалга ошириш бўйича мутасаддиларга тегишли кўрсатмалар берди.

22 июнь кунги Марғилондан Қўқонга илк бор электропоезд ҳаракати йўлга қўйилди. Президентимиз ушбу поездда Қўқонга келди. Қўқон шаҳридаги “Шаффоф метан саноат” масъулияти чекланган жамиятида иқтисодий лойиҳалар билан танишди.

Халқимиз фаровонлиги юксалгани сари мамлакатимизда транспорт воситалари кўпайиб бормоқда. Уларнинг ёқилгига бўлган эҳтиёжини таъминлаш мақсадида сиқилган ва суелтирилган газ баллонлар ишлаб чиқариш кенгайтирилмоқда.

“Шаффоф метан саноат” МЧЖ томонидан шу йўналишдаги замонавий корхона ташкил этиш режалаштирилган. Бунинг учун эски “Қўқон-маш” заводининг бўш турган биноларида замонавий технология ўрнатилади. Йилга 100 минг донга газ баллони ишлаб чиқариш ва автотранспорт воситаларига ўрнатиш йўлга қўйилади. Корхонада 30 иш ўрни яратилади.

Давлатимиз раҳбари ушбу маҳсулотларга бўлган талаб билан қизикди. Газ билан юрадиган транспорт воситалари кўпайса, бензин ва дизель ёқилгисига талаб камайд. Натижада соҳадаги хизматлар арзонлашади, имкониятлар кенгайди.

Маҳсулот таннархини арзонлаштириш, ишлаб чиқаришни икки баробар ошириш, соҳага ихтисослашган мутахассислар тайёрлаш бўйича кўрсатмалар берилди.

Қўқон шаҳрида хунармандлик ва туризмин ривожлантириш борасида ҳам қатор лойиҳалар белгиланган. Жумладан, хунармандлик ва заргарлик марказлари ташкил этиш, замонавий меҳмонхона қуриш режалаштирилган. Улар қатор солиқ имтиёзларига эга бўлади, аҳоли бандлигини таъминлаш, фаровонлигини оширишда муҳим аҳамият касб этади.

Шаҳарда амалга оширилиши режалаштирилган яна бир лойиҳа – Wi-Fi тармоғини барпо этиш лойиҳаси аҳоли ва сайёҳларга қўшимча қулайлик яратди.

Лойиҳалаштирилган тиббий хизмат ва стационар даволаш маркази инсон манфаатларини таъминлашга қаратилган. Бу ерда АҚШнинг “Женерал электрик” компаниясининг замонавий тиббий жиҳозлари ўрнатилади. Марказ йилга 25 минг 500 кишини даволаш, 500 жорухлик амалиётни ўтказиш имкониятига эга бўлади.

Президентимиз аҳоли саломатлиги билан боғлиқ бу мажмуа қурилишини тезлаштириш зарурлигини таъкидлади.

Шавкат Мирзиёев “Имано групп” корхонаси негизига полиуретан қопламали тайёр чарм ишлаб чиқариш инвестиция лойиҳаси билан танишди. Лойиҳа амалга оширилгач, 250 иш ўрни ташкил этиш имконияти яратилади.

Бу соҳадаги мавжуд имкониятлардан етарлича фойдаланаямиз, деди давлатимиз раҳбари. Тизимдаги корхоналарни барқарор хомашё билан таъминлаш зарур. Хом терини йиғиш, сифатли тайёрлаш ва қайта ишловчиларга етказиб беришга ихтисослашган корхоналар ташкил этиш керак.

Президентимизнинг 2017 йил 12 январдаги “Ургут”, “Ғиждувон”, “Қўқон” ва “Ҳазорасп” эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида”ги фармонида мувофиқ, Қўқонда эркин иқтисодий зона барпо қилинмоқда. Ушбу ҳудудда амалга оширилиши режалаштирилган лойиҳалар ҳақида маълумот берилди. Иқтисодий зонага хорижий технология ва инвестицияларни жалб этиш, талаб юқори бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгиллаш бўйича кўрсатмалар берилди.

Шу ерда тижорат банклари томонидан амалга оширилмаган, чиқиндиларни комплекс бошқариш кластерини ташкил этишга қаратилган лойиҳалар ҳам намойиш этилди.

Давлатимиз раҳбари Қўқон шаҳар театрини бориб кўрди. Мамлакатимизда маданият ва санъатни янада ривожлантириш, соҳанинг мод-

дий-техник базасини замон талаблари асосида мустақамлаш орқали аҳоли, айниқса, ёшлар маънавиятини юксалтиришга устувор аҳамият қаратилмоқда. Президентимизнинг ҳорий йил 31 майдаги “Маданият ва санъат соҳасини янада ривожлантириш ва такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори бу борадаги ишларни янги босқичда давом эттиришда муҳим дастуриламал бўлаётди.

Қўқон шаҳар театри 1987 йилда қурилган. Театр биноси, жумладан, 750 томошабинга мўлжалланган зал замонавий таъмирланган.

Президентимиз ижодкорлар билан мулоқотда театрнинг халқ орасидаги обрўйи ва нуфузини янада ошириш бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Театрни ҳақиқий маънавият ўчоғига айлантириш учун аввало яхши асарлар керак, деди давлатимиз раҳбари. Бунинг учун бу ерда танқили санъат намоёндалари, драматурглар билан учрашувлар ташкил этиб, ижодий муҳит яратиш зарур.

Ижодкорларни қўллаб-қувватлаш, улар учун алоҳида кўп қаватли уй-жой бунёд этиш, театрнинг моддий-техник базасини мустақамлаш бўйича кўрсатмалар берилди. Актёр ва режиссёрларнинг малакасини ошириш, ёш мутахассислар тайёрлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон Фанлар академиясининг Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг Фарғона филиали тажриба ҳўжалигига бўлиб, галла ўрими ва ғўза парварлигини кўздан кечирди.

Фарғоналик деҳқонлар азалдан пахта ва галла етиштириш, боғдорчилик соҳасида катта тажриба тўлаган. Галла ўрими қизиг давом этмоқда. Ғўза парварлиги агротехник тадбирлар асосида олиб боришмоқда.

Мазкур тажриба ҳўжалигига 21,3 гектарда ғўзанинг “ЎзФА-710”, 9,2 гектарда галланинг “Яксарт” нави экилган. Ҳўжаликда йигирмадан зиёд киши меҳнат қилади. Давлатимиз раҳбари галла йигим-теримиде иштирок этаётган фермерлар билан мулоқот қилди.

Нон – энг азиз неъмат. Фаллачиликни ривожлантириш, истикболли, серҳосил навларни яратиш, ҳосилдорлигини ошириш бўйича барча чораларни кўриш олимларимиз ва деҳқонларимиз олдидаги муҳим вазифалардандир. Бунинг учун фан ва амалиёт ҳамкорлигини янада мустақамлаш зарур, деди Президентимиз.

Фарғона шаҳрида Президентимиз раислигида мутасадди раҳбарлар ва вилоят фаоллари иштирокида йиғилиш ўтказилди. Унда вилоят иқтисодиётини янги босқичга кўтариш, инфратузилмани ривожлантириш, муҳандислик-коммуникация тармоқларини яхшилаш, аҳолини иш билан таъминлаш ва турмуш даражасини янада ошириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Ушбу тадбирларда 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ҳамда “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили” Давлат дастуридаги мақсад-вазифалар ўз ифодасини топди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Фарғона вилоятига ташрифи давом этмоқда.

ЎЗА

Бошланиши биринчи саҳифада.

Бу ҳаётбахш давлатдир. Чиндан ҳам, маҳалла фаолиятида ишлайётган гуруҳларда жамиятнинг барча қатламларининг вакиллари бўлиши мақбул кўринади. Чунончи, ўқитувчи, тиббиёт хосиме, фермер ва ҳўзоқа. Чунки ҳар бирининг ўзига ҳос ҳаётий таъриблари бўлиб, улардан сўхбатларда, учрашувларда унумли фойдаланишлари мумкин. Ана шу гуруҳга, ёзувчилар, журналистлар ҳам киритилса мақсадга мувофиқ бўларди, шунда бу гуруҳ сўзи ўтаган кучга айланади. Шунингдек, масжиднинг жамиятнинг тараққиётида, хусусан, жамиятнинг тарбия қилишида, уни поклашда, инсонларни ҳақ ва адолат, диёнат ва совад йўлига етаклашда аҳамияти бебаҳо. Фақат ундан унумли фойдаланмоқ керак. Қадимда бирор қишлоқ ёки маҳалла ҳақида сўралганда, даставвал, масжиди борми, деб сўриштирилган. Олампахоҳларимиз, малика оналаримиз илм-зиё қасри бўлган масжидлар ва мадрасалар қуришнинг ўзларига шараф ва бурч деб билганлар. Бу халқимизнинг қонида бор нарсас. Соҳибқирон Амир Темури, Сароймўлкониим, Шоҳрух Мирзо, Ғафаришод Бегим, Султон Ҳусайн Бойқаро, Алишер Навоий каби боболаримиз, молаларимиз номларини эслаш кифоя. Уларнинг қурган бинолари ҳозир ҳам қад рўстлаб турибди. Мадрасалар ўша замонлар илму урфон ўргатувчи ёшлар маркази бўлган, дейиш мумкин. Уларда мамлакатнинг турли пучмоқларидан ёшлар келиб, замонанинг таниқли алломаларидан чуқур билимлар олар эдилар.

“Агар собиқ мустабид тузум даврида юртимизда 80га яқин масжид фаолият кўрсатган бўлса, — деди Президентимиз ўз нутқида, — ҳозирги кунда уларнинг сони 2 минг 42 тани ташкил этмоқда.” Демак, мустақиллик даврида масжидлар сони мисли қўрилмаган даражада ошган. Бунга олқишлар айтамын. Аммо шу ерда яна давлатимиз раҳбарининг нутқида таъкидланган ушбу сўзларини келтирмай илоҳим йўқ: “Мен ўзим кўп жойларда эшитаман, имом-хатибларимизнинг нутқ ва сўхбатлари, афсуски, кўпинча фақат тор диний мавзу билан чекланиб қолади. Ҳолбуки, одамларимизда шукроналик, эртанги кунга ишонч туйғусини, соғлом эътиқодини кучайтиришга асос берадиган жуда кўп мисолларни бутунги ҳаётимиздан истаганча келтириш мумкин”.

Жуда ўринли айтилган. Ўйлаб қоламиз, замон талабидан келиб чиқиб, масжидга юклатилган вазифалар, ваз-ларнинг мавзуси доирасини яна ҳам кенгайтириш, мазмунан бойитиш лозим эмасмикан? Бу бир мулоҳаза. Масжидлардаги йиғинлар ҳам халқ билан мулоқотга кирди. Ҳозир информация замони, бунда ҳар бир имкониятни қўлдан бермай, халқимизга керакли дунёвий янгиликларни ўз вақтида билдириш, Президентнинг янги Қарори билан таништириш, мулоқотларда, айтиб ўтилганидай, шукроналик, эртанги кунга ишонч туйғусини оширадиган бутун истаганча топиладиган ёрқин мисоллар-

дан фойдаланиш, ҳамда улуг боболаримизнинг шарафли умрларидан олинган ибратли ривоятларни келтириб, тарбиявий, эътиқодни мустақамлайдиган ҳаётий сўхбатлар уюштириш жуда муҳимдир. Нутқда айтилганидек, “тор диний мавзу билан чекланиб қолмаслик”, кифояланмаслик зарурлигини англаб етайлик. Айниқса, масжидларда кўп одам йиғилмаган жойда, дейлик, шундан фойдаланиб, керакли вазьалардан сўнг, ўша ваъзининг ўзида ҳам ҳаётго, мамлакатимиздаги улкан ўзгаришлардан ҳикоя қилиш, маҳалла, қишлоқ, шаҳар ҳақидаги хуш-хабарларни кўпчиликка билдириш, алашган ёшлар муаммолари масалаларини кўтариш ёки бир қишлоқ, маҳалла, шаҳар, хонадонда ноҳуси воқеа юз берган бўлса, уни бартараф этишга чакирини, ёрдам қўлини чўзиш, бошқача айтганда, йиқилган одамнинг кўпчилигидан олиб турғизиб, сафимизга қўшишдек ёки фарзанди олис мамлакатларда спортдан чемпион бўлган ота-оналарни эл

Айрим ота-оналарнинг бепарволиги фарзандга ҳам, оилага ҳам, жамиятга ҳам қимматга тушмоқда. Чинакам ижодкор ўз асарлари билан шундай ота-онага ҳам, фарзандга ҳам, уларнинг атрофидаги жамоатчиликка ҳам таъсирини кўрсатиши керак.

Мазрифатпарвар адиб Маҳмудхўжа Бехбудийнинг 1911 йили ёзган “Падаркуш” пьесасида тарбия кўрмаган, ўқимagan боланинг ҳоли таърифланган. Ўқимagan, демок, тарбиясиз бола ёмон йўлга кириб кетали ва ўз отасининг умрига зомин бўлади. Ўқимagan болаларнинг ҳали ҳам борлиги, терроризм тўғрисида тушиб қолиши, йўлдан адашшлари гоят афсусланарли.

Демак, “Жаҳолатта қарин — маърифат” шioriини ёлда тутиб, янги асарлар яратайлик. Ҳозиргача яратилган ус-тоз адиблар меросидан самарали фойдаланайлик. Ўзбо-шимчалик билан нашир этилаётган маънавий саз асарларнинг халқимиз орасида тарқалишининг олдини олайлик.

Яқинда бўлиб ўтган Ёзувчилар уюш-масининг Фаоллар кенгашида Президентиимиз томонидан қалам аҳлига катта эътибор қаратилаётгани, Адиблар хиб-бони бунёд этилаётгани, шоир ва ёзув-чиларимиз хайкаллари тикланаётгани, Шароф Рашидов таваллудининг 100 йиллигини нишонлашга тарадууд қўри-лаётгани, хусусан, адибнинг “Сайланма” жилиди ва “Халқимизнинг оташқалб фарзанди” номли хотирлар китоби тайёрланаётгани ҳақида сўз борди. Кенгашда Уюшма ижод-корларидан иборат гуруҳлар тузиб, вилоятларда, чекка ҳудудларда адабий учрашувлар ўтказиш ҳақида таклиф-лар ўртага ташланди. Ҳақиқатан, чинакам ёзувчи халқ ичиде бўлади, янги асар мазмун-моҳиятини халқнинг ўзи-дан олади ва унинг ўзига тақдим этади. Эл-юрт билан ҳам-нафас бўлай туриб, унинг қувонч-ташвишларини чуқур ҳис этмай туриб ҳақиқий бадиий асар яратилмайди.

Ёзувчиларимиз шу кунларда турли анжуман ва учра-шувларда фаол иштирок этишмоқда. Чунончи, Тошкент, Навоий, Самарқанд, Жиззах, Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро, Фарғона вилоятларида “Буюк келажатимиз мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қураимиз” шioriи остида ўтказиладиган тадбирларда, шунингдек, Тошкент шаҳридаги барча олий таълим муассасаларида, “Меҳри-бонлик” уйларида китобхонлик тарғиботида бағишлан-ган учрашувларда юз нафардан ортиқ ижодкор фаол иш-тирок этиди. Айниқса, юртимиз бўйлаб икки юзга яқин маҳаллада биттадан кичик кутубхоналар ташкил этиш бо-расидаги фаолиятимиз аҳоли томонидан қувонч билан қутиб олинди.

Президентимиз нутқларида айтиб ўтилган олий ме-зонлар, эзгу мақсад ва вазифаларни атрофчила ўрга-ниб, кенг жамоатчиликка, хусусан ижодкорларга етқа-зиш ва шундай мавзуларда асарлар ёзиш барчамизнинг бурчимиздир.

Муҳаммад АЛИ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси,
Халқ ёзувчиси

ЭЪТИҚОДИ МУСТАҚАМ ХАЛҚИМИЗ

Бошланиши биринчи саҳифада.

Юртбошимиз ўз нутқида таъкидлаганидек, “Ўз уйингни ўзинг асра”, деган давлатга бугун “Ўз боланинг ўзинг асра!” деб қўшимча қилишги вақти келди. Ахир, мана шу Ватанда яшаётган ҳар бир фарзанд барчамизнинг жигарбандимиз. Уларни хайрли ишларга чорламоқ — ислом тинчлик дини, маънавий поклик, покизалик дини эканлигини асослаб бериш бизнинг вазифамиз. Яхши гапни, эзгу амални бир одамга бир мартада, яна бир одамга юз мартада, яна бир одамга минг мартада тушунтириш мумкин. Демак, биз қаерга бормайлик, муттасил тарғибот-ташвиқот ишлари билан машғул бўлмоғимиз лозим. Яхши сўзининг исрофи бўлмайди.

Маънавий пок инсон жаҳолат ботқоғига ботмайди. Жаҳолатли киши бахтсиз инсон. Абдулла Авлоний жоҳил кишиларга шундай таъриф беради: “Жаҳолат деб ўқмаган, билимсиз, ҳеч нарсасга тушунайдиган нодолонли айтилур. Жаҳол

Асқар ҚОСИМ

Шоир ва таржимон Асқар Қосимов (1946-1985) ЎзМУнинг филология факультетини тамомлаган. Шоирнинг "Фаввора", "Мовий осмон", "Замин кўрки", "Толбаргак", "Кўнгил кабутари", "Сирлар" номли тўпламлари нашр қилинган. У таржимон сифатида Еврипиднинг "Медея", Эсхилнинг "Қабр олдидидаги қурбонлик" асарларини ўзбек тилига ўтирган.

Равшан ФАЙЗ

Равшан Файзиев (1959-1995) ўзбек филология факультетини тамомлаган. Қишлоқ соғинчи, юртга муҳаббат, ёшлик завқу шавқларини оҳангларга бой шеърларида самимий ифода қилган шоирнинг "Ух-лаётган одам", "Ташриф", "Кел, эй кўнглим" каби, шунингдек, "Мен шамолни тутволдим" болалар учун шеър тўпламлари нашр этилган.

Замира ЭГАМБЕРДИЕВА

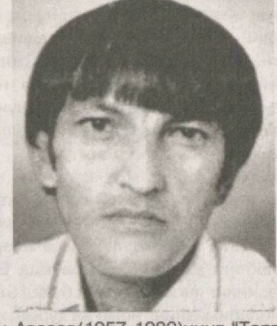
Замира Эгамбердиева (1960-2005) Андижон Давлат университетининг ўзбек тили ва адабиёти факультетига ўқиган. Кўнгил кўшиқлари янглиғ самимият ва меҳрга йўғрилган шеърлар битган бетақдор шоиранинг "Энг чиройли гул", "Бахтиёр қушлар", "Дил дафтарин варақлаганда", "Қизларимнинг сарпоси", "Дадамнинг дуоси" сингари қатор шеър тўпламлари чоп этилган.

Аъзам ЎКТАМ

Аъзам Худойбердиев (1960-2002) ЎзМУнинг журналистика факультетини тамомлаган. Маънавий дунёси рангин, орзуларга бой шоирнинг "Кузда қулган чечаклар", "Кузатиш", "Зиёрат", "Тарадуд", "Икки дунё саодати", "Қирқинчи баҳор" шеър тўпламлари нашр этилган. "Бола дунёси тебратар", "Хабар" каби насрий асарлар муаллифи. Р.Тағор ва Н.Рубцовнинг туркум шеърларини ўзбек тилига таржима қилган.

Чори АВАЗ

Чори Авазов (1957-1992)нинг "Тортган камон", "Уйғонишдан ўзга толе излама", "Куз эртаси", "Сайланма" сингари китобларини варақлар экансиз, истеъдодли шоирнинг чинакам ёниқ руҳ ва маҳорат билан ёзилган ўтли шеърлар қолдирганига яна бир қарра ишонч ҳосил қиласиз. Таржимон сифатида ҳам фин халқ эпоси "Калевала" ҳамда И.Такубоку, Р.Акутагава сингари жаҳонга машҳур япон шоирларининг асарларини маҳорат билан ўзбек тилига ўтирган.

ЧОРЛАШ

Ёмғир тинди. Ювилди боғлар,
Энди шодон ўйнайди сабо.
Томчиларга тўйган яроқлар
Чапак чалиб, қуйлар дилрабо.

Шу асно сен кўргизиб ҳиммат,
Бахш айлагин табиятта зеб.
Тушун, ёрим, бу дамлар қиммат,
Кўрк яралди сену мени деб.

Сочларингни кифтинга ташла,
Майли, ўйна, майли хиром эт.
Бу истиғно, бу кўзу қош-ла,
Кўнглимни оч, ақлимни ром эт.

Сенга алвон долаларимдан
Тиқиб бергум хилъати жаннат.
Ҳижронзада нолаларимдан
Кўргизайин анвойи санъат.

Гар истасанг: ою юлдузин
Қадамнинг тунддек тўқаман.
Гар истасанг: кеча-қундузин
Қоқилинган айламан каманд.

Фақат, қўл бер, кел, мен билан бўл,
Истиқболнинг этайин таъмин.
Бизга илҳақ бийдай дашту қўл,
Бизга илҳақ шу кутлуг замин.

ЕР-ЁР

Бу кеч қўшни чорбоққа
Келин тушди, ёр-ёр.
Иложим йўқ чорбоққа,
Қўникаман, зор-зор.

Онам айтар: Зерикмай,
Ўғлим, тўйга бор-бор!
Йўқ, бормайман, боришдан
Ор қиламан, ор-ор!..

Шу тўйни деб қалбимда
Узилди бир тор-тор.
Энди панду насихат
Қилмас менга кор-кор.

ҚИШЛОҚ СОҒИНЧИ

Эй ота юрт, эй туғишган эл,
Мен бир ўсмир, мен битта гулни,
Орзу-ҳавас деган танти ел
Қай бир баҳор бағриндан қолди.

Сўнг тақдирга раҳматлар айтиб,
Ўшал юксак орзумга етдим:
Тиним билмас девона, дайди
Шамолларга айланиб кетдим.

Улангандим юрагим билан
Асли сенинг жону жисмингга.
Энди яна бу дунё бир кам —
Орзуим йўқ, армоним мингга!

Энди тунлар юрагим оғир,
Соғинаман, сени қишлоғим.
Даштларингни эслайман оғир,
Қояларга урилган чоғим.

Туриб-туриб келади кўргим,
Сен-чи, сен ҳам садо бергин, ҳой.
Билинарми ҳали ҳам ўрним,
Оғрийдими мен юлинган жой?!

Гулга кирган боғларим қолди,
Қирчиллама чоғларим қолди,
Талқон бўлмай тоғларим қолди,
Мен ёшлиқни тарк этиб кетдим.

Ишқ келди, қийинди бир сир,
Шул сезимга бўлмай деб асир,
Қўл сийладим барига басир,
Мен ёшлиқни тарк этиб кетдим.

Кўнглимни ҳеч этмадим бозор,
Суйганимга бермадим озор.
Мажнун мисол бўлмасдан хор-зор
Мен ёшлиқни тарк этиб кетдим.

Юрагимни рашкларда ёқиб,
Тоҳир каби юрмай деб оқиб,
Толемга этагим қоқиб,
Мен ёшлиқни тарк этиб кетдим.

Гул фаслида қолмағай дунё.
Хайр, Лайли, алвидо, Зухро.
Ёшлиқ мени тарк этмай, илло,
Мен ёшлиқни тарк этиб кетдим.

АТИРГУЛ

Бир дилгир ҳис билан ёғди
Баҳорнинг энг сўнгги ёмғири.
Атиргул юраги ёнади —
Шуми деб умримнинг охири.
Ёмғирмас, кўз ёшлар тахирдир,
Қўрқаман саратон қаҳридан.
Мендан ҳам шу гулга оғирдир:
Тиконлар ўсади бағридан...

АФСОНА

Қараб туриб кўзимга
Бор сиримни ўқийсиз,
Мен ҳақимда ўзимга
Афсоналар тўқийсиз.

Гулнинг иси келармиш
Ёзган ҳар бир хатимдан,
Ҳатто ҳарфлар қулармиш
Фол очибиб бахтимдан.

Бу дунёнинг яроқсиз
Ёлғонини суйдик биз.
Муҳаббатнинг адоқсиз
Оловида куйдик биз.

Йилнинг тўртта фаслида
Гул ундирдик қуёшдан.
Суйган кўнгли, аслида,
Яралгандир бардошдан.

Йўлингизга энтиқиб
Қараб турган кўзларман.
Тилингиздан тўкилиб
Қолган ширин сўзларман.

Ой оҳиста боқди
Юдузларга мастона.
Менга жуда ёқди
Сиз тўқиган афсона.

Ёлғизлатиб қўйсангиз мени мабодо
Учиб кетажакман турналар билан.
Узатган қўлингиз қолар ҳавода —
Сўнг сизни қўраман жуда баланддан.

Ўзингиз йўлимга бўлганда маҳтал —
Кўнглингизга уруғ ташлаб ўтаман.
Шу уруғ мевага киргани маҳал —
Сизнинг кўзингизни ёшлаб кетаман.

НЕҒА?

Кун узун, кун иссиқ — малоллар келур,
Туилари қоп-қора саволлар келур,
Тоғ чоғи мусаффо ҳаёллар келур,
Ақлим менинг тиниқ тортмади ҳануз.

Етти оқ-қорани ажратиш они,
Бу умр, бу ўлим кимнинг эҳсони?
Ҳар лаҳза шу қарзни узиш имкони,
Билдим, чин сарватни йиғмадим ҳануз.

Энг улуг сўздан-да титрамас юрак,
Кўзимга ёш келмас — бу недан дарак,
Халқимга не бердим ваъладан бўлак,
Эккан ниҳолим ёш, мевасиз ҳануз.

Маҳкам боғласам-да рост йўлга белни,
Кўнгли равшан эмас, доғи бор дилинг,
Юртимни танидим, билдим-ку элни,
Бироқ унутмадим ўзимни ҳануз.

ЙЎЛ

Йил йиқилар йилнинг устига,
Хотиралар тийричлар хит.
Елкам оғир, қақшар устихон,
Юк остида сиктанган умид.

Бераймикан тақдиримга тан,
Наҳот бари тугади ёху!
Йилдан йилга етаклаб ўтган —
Орзуларим ушалади-ку?!

Сергак қадам ташлайман, ахир,
Юрар йўлим — қалин тиканзор.
Бениҳоят узундир умр,
Биттагина оқ кўйлагим бор.

Юксакларга қўзибман қўлни,
Омон етай унга ишқилиб.
Тавилдан сал оғирроқ йўлни,
Сал енгилроқ жон берайин деб.

Қадам босиш тобора қийин,
Умр кифтда. Қақшар устихон.
Олга қараб юрганам сайин
Йил йиқилар йилнинг устига.

Инсоннинг қомиллиги, аввало, унинг одоб-ахлоқи билан беллланади. Шу боис мажбур масалага азалдан жиддий эътибор берилган ва одамзот ҳар жиҳатдан тарбияли, яхши ҳулқи бўлиши интилан.

Шуларни эътиборга олиб телевидениеда "Ота-оналар университети", "Оталар сўзи — ақлнинг кўзи", "Ўткир зеҳнлилар мушоараси" каби туркум кўрсатувларни тайёрладик ва эфирга узата бошла-

дик. Тез орада оммалашиб кетди. Томошабинлардан юзлаб-минглаб мактублар олдик. Маънода ижобий фикрлар билдирди. "Оталар сўзи — ақлнинг кўзи" да асосий ролни актёрлар ўйнаса, "Ота-оналар университети" да сўз сеҳридан фойдаландик. Республикадаги энг нуфузли зиёлилар, ўз касб-корининг моҳир усталари, олим-фузалари таклиф этилди.

"Ота-оналар университети"нинг ректорлиги Ўзбекистон Фанлар академиясининг биринчи президенти Қори-Ниёзий, проректори маориф вазири Анвар Қўчқоров, бошловчиллиги Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Аззамхон Рустамов зиммасига юкланди.

Кўрсатув сценарийсини тайёрлаб Қори-Ниёзийга олиб борардик. Домла синчиклаб кўздан кечириб, фикр-мулоҳазаларини айтди, янги мавзуларни таклиф этарди.

"Ота-оналар университети"нинг навбатдаги сони эфирга чиқиши керак. Домланинг розилигини олишимиз зарур.

— Келаверинлар, лекин бетобман. Грипп қийнаб қўйди.

Шоирим Тохир Муллабоев билан устозникига бордик. Ростдан ҳам қовватда ётарди. Қўлида қандайдир рисола, қалам билан чизиб нима-ларидил қорғоза туширяпти. Салом-алик қилдик, сўрашдик.

— Бу автореферат. Қозон университетида. Илмий кенгаш аъзосиман-да. Тақриз беришим керак. Бироқ ижобий фикр билдиролмайман... Қани, сценарий мундарижасини ўқинг-чи.

Муллабоев ўқиди. Кўтарилган масалалар домлага маъқул бўлди:

Шароф Рашидов таваллудининг 100 йиллиги олдида

1960 йили Москвада қиш жуда қаттиқ келди. Баъзи очик жойларда совуқ қирқ даражадан ҳам ошиб кетди. Мактаблар, айрим ташкилотлар вақтинча ёпиб қўйилди. Қор уюмини кўриб хаёмага тушасиз. Эҳтиёт бўлмасангиз кулоқ-бурундан ажраб қолиш ҳеч гап эмас. Синоптикларнинг айтишларича, юз йил аввал ҳам шунақа қиш бўлган экан. Начора!.. Ётоқхона билан ўқув корпуси оралиғи яқин. Нар бурса, ўттиз-қирқ метр. Шунда ҳам музлаб қоласиз. Аудиторияда ўтириб бўлмайди. Орадан ўн кунлар ўтгач, аёз чекинди.

Қутилмаганда кўнглим ғаш бўлди, сабабини билмайман. Устоз хонадонига кўнгирик қилдим. Шифохонада даволанаётган экан. Бориб қўришим керак. Йўлга чиқдим. Қилириб, суриштириб охири ўрмон ичида жойлашган шифохонани топдим.

Хурсандой янгамиз очик чехра билан қутиб олди.

— Вой-бу! Қоришиб қолибсиз-ку. Шундай пайтда йўлга чиқиш... Ҳечқиси йўқ, ўтиб кетади. Мана бу сутни ичиб олинг, совуқни кесали. Бир ҳисобда келганингиз яхши бўлди, кечагина сизни эслаган эдик.

Ростдан ҳам бир стакан қайноқ сутни ичиб ўзимга келдим.

— Акам тузалиб қолдиларми?
— Яхшилар.
— Бахтимизга омон бўлсинлар!
— Сафаримиз қариб қолди, Худо хоҳласа, қайтмоқчимиз.

— Устоз қанилар?
— Нариги хонада шоир Александр Твардовский, фазогир олим Раҳматуллин — уювлон суҳбатлашиб ўтиришди. Юринг.

Устоз ўрнидан туриб қўришди ва ҳаммаша-гидек елкадан кучиб қўйди:

— Шогирд укам, шу ерда олий ўқув юртида тахсил олаётган, Мели Норматов.
Дастлаб Твардовский гапга солди:
— Хўш, Мели Норматович, ўқишлар яхши бораётгани...

— Ёмон эмас.
Суҳбатга устоз аралашди:
— Ҳозир муҳим мавзунини қаламга олган. Аниқроғи, чуқуварлар хусусида.

— Хўп яхши. Устозингиз изидан бораётган экансиз-да. Шундай пайтда... Ҳа, пуб-

лицистика иш беради. Валентин Овечкин асарларини мутулаа қилиш ҳам фойдалан холи эмас.

Устозга қаралдим. Шароф ака, айтаверинг, легандек имо қилди.

Мели НОРМАТОВ

УСТОЗИМ ҲАЁТИДАН ИККИ ВОҚЕА

— Шароф Рашидович тавсияси билан Овечкиннинг "Районнинг иш қунари" китобини таржима қилдим. "Серташвиш баҳор" номи билан икки марта чоп этилди.

Улуғ шоир бирдан ўрнидан туриб, мени қучоқлади:

— Қойил! Шароф Рашидович, аввало, сизга катта раҳмат. Валентин Владимирович жонажон дўстингиз эканлигига яна бир бор амин бўлдим. Овечкин каби тўғма талантлар камдан-кам дунёга келади.

— Яхши инсонларнинг қадрига етиш кўп савобли иш. Аввалги кўни Валентин Владимирович билан шу хонада суҳбатлашиб ўтиргандик. Ўзбекистонда яшаб, ижод қилгиси бор.

— Менга ҳам айтган. Шароф Рашидович билан суҳбатлашсам, янгидан-янги мавзулар қуйилиб келаверди, — дедим.

— Ҳамфикр бўлиб ижод қилсангиз, янги асарлар устида ишлашга туртки бўлади.

— Жуда тўғри, Шароф Рашидович! Шароф ака Раҳматуллинга юзланди:

— Домла, сизни зериктириб қўйдик. Узр.

— Йўқ, Шарофжон. Аксинча. Суҳбатларингдан маза қиламан, ижодий ҳамкорлик эзгу иш. Бу илм аҳлига ҳам тааллуқли. Камина адабиёт мухлисаман. Қўлимга яхши асар тушса ўқиб, тутатмай қўймайман.

— Раҳмат. Сизнинг илмий изланишларингиз

тахсинга сазовор. Халқ, мамлакат учун катта иш қилайсиз.

— Раҳмат!

...Валентин Овечкин умрининг сўнгги йилларини жонажон диёримизда ўтказди. Ш. Рашидов унинг бемалол ижод қилиши учун барча шароит, имкониятларни яратиб берди. Адиб

ўзбек халқини, унинг адабиётини чин дилдан севар, қадрлар эди. Ёзувчиларимизга, айниқса, ёш ижодкорларга саҳийлик билан кўмак берарди...

Шароф Рашидов Овечкин билан қадрдон эди, уни ниҳоятда ҳурматлар эди. Адибнинг "Жизнь продолжается" номи билан чоп этилган ҳикоя ва очерклар тўпламига ёзган сўзбошисида Валентин Владимировичнинг ҳаёт йўли ва бетақдор ижодий фаолияти хусусида батафсил тўхталган, ўткир қалам соҳиби, катта адабиётимизнинг равнақи, ривожланиши бобидagi хизматларини ҳаётий мисоллар билан кўрсатган, таҳлил этган.

В.Овечкин 1968 йили Тошкентда вафот этди.

— Индинга Наврўзи олам денг... Буни ўйлаб қўриш керак. Аввало, Анвар Қўчқоров билан маслаҳатлашиб олай, кейин... кейин... Шароф Рашидовичга чиқаришга тўғри келади.

Кўрсатувни эфирга узатишга оз фурсат қолди. Аммо домладан дарак йўқ. Ҳаммамиз безовта, нима қилишни билмаймиз. Айниқса, режиссёр азобда. Репетиция қилиш керак, тинмай кўнгирик қиламан. Ҳеч ким жавоб бермайди... ахири, "Домла телевидениега кетганлар", деган овоз эшитилди...

Ниёзий домла Анвар Қўчқоров билан бирга Шароф Рашидов ҳузурига киришди... Салом-аликан кейин Шароф ака дейди:

— Хўш кўрдик, марҳабо домла!
— Хушвақт бўлинг, Шароф Рашидович. Сизни бир масала юзасидан безовта қиляпмиз, узр!
— Нима масала экан?

— Эртага Наврўзи олам. Бугун соат саккизда университетимизда халқимизни муборакбод этайлик, шу сабабдан...

Шароф ака қулиб:
— Раҳмат! Кўп яшанг домла, ҳозир мен ҳам шу масала устида бош қотириб тургандим. Наврўзи олам муборак бўлсин! — дейди.

— Раҳмат, сизга ҳам.
— Наврўзи олам баҳонасида дийдор қўришдик. Наврўз — халқ байрами. Элу юрт сайли, аввало, заҳматкаш деҳқонларимиз яйраб, яшнаб далаларга, қир-адирларга чиқиб, уруғ сочадиган, бунёдкорлик ишларини бошлаб юборадиган фасл. Қандай ажойиб удуларимиз, урф-одатларимиз бор. Бир-бир айтаверсак... қолаверса, Шарқ элининг янги йили — янги қуни-ку!

Уни ҳеч ким таъқиқлаган эмас. Домла, халқни, телеомошабинларни Баҳор байрами билан табриклар, муборакбод этинг!

— Раҳмат, Шароф Рашидович, руҳсатингизни олганимиз яхши бўлди.

Биз студияда нима қилишни билолмай лол бўлиб турганимизда тўсатдан Ниёзий домла Анвар ака билан жимайиб кириб келди. У гоғай хурсанд эди.

— Э, бормисиз, домла!
— Сизларни қийнаб қўйдик, узр, ҳозир Шароф Рашидович ҳузуридан келаяпмиз. Ҳаммангизни Наврўзи олам байрами билан табриклайман.

— Репетиция нима бўлади?
— Репетициянинг ҳолати йўқ, тайёргарликни кўриб келдим. Қани, студиягами?

Академик Қори-Ниёзий 1970 йили халқни Наврўзи олам билан обйан жаҳон орқали қизгин муборакбод этди.

Бошланиши биринчи саҳифада.

Уша пайтларда шаҳар ва туман миқёсида ўтадиган кўпгина адабий йиғинларда аксарият маҳаллий раҳбарларнинг қатнашиши у ёқда турсин, ижод аҳлига рўйхуш бермасдан, адабий-маънавий тадбирларга нописанд қараганига кўп бора дуч келган, шунга кўниккан кексaroқ адиблар учун бу янгилик рост-камига ҳайратланарли эди.

Бугун энди ўйлаб, муқояса қилиб кўрадиган бўлсак, адабиёт ва ижод аҳлига эътибор, ёш истеъоддорларга кўрсатилаётган амалий ғамхўрлик, китоб ва китобхонлик масалалари, адиблар ҳиббони ва унинг доирасида Ёзувчилар уюшмасининг янги биносини бунёд этиш, атоқли адибларимизнинг номи ва ҳурматини жойига қўйиш сингари эзгу ишлар борасида давлат раҳбари даражасида қабул қилинган қарор ва ҳужжатлар, мамлакатимизнинг қайси гўшасига борманг, биринчи навбатда дарҳол ярқ этиб кўзга ташланадиган, бугунги ижтимоий-сиёсий ҳаётимизнинг ишончли тимсоли, жонли белгисига айланган халқ қабулхоналарию одамлар билан очикдан-очик гаплашиш, мулоқот олиб боришдек эзгу амалларнинг илк тамал тошлари ҳам ўша Зоминдаги муборак анжуманларда қўйилган десак асло муболага бўлмайди.

Кўни кечагина таникли бир шоир укамни саволга тутсам, "Бизнинг орзу-умидларимиз Зоминда, Ўрикисой ўриклариди қуртак ёзган..." дея жуда жўяли жавоб қилди.

Бир оддий қуртак гул бўлганига довр, ундан барг ёзиб, ғўра тугиб, токи мева бўлиб пишиб-еулугунга қадар кечадиган фурсатда қанча таҳдид билан хавф-хатар, совуқ изгиринлару дўл-ёмғирларга дучор бўлмоғини ҳам, албатта, ҳамиша ёдда тутмоқ шарт ва зарур. Тирикликнинг гул-чечакларини ҳар он, ҳар соат ўйлаб яшайдиган, ширин-шакар неъматларини кўз қорачиги билан юрак-юрагига асраб-авайлаб ўстирадиган эл-юртадагина таъми ачиқ ва тахир пушаймон мевалари камроқ бўлади.

1997 йилда тургилган фарзандлар бу йил йигирмага кирди. Ўшанда олти ёшда бўлган ўғил-қизларимиз бугунги кунда керакли билимларни олиб, ўзлари ҳам оиласи, бола-чақасига бош бўлиб, катта ҳаёт майдонида юр сўраб туришибди. Йигирма йил давомида дунё неча бор эврилиб, алғов-далғов бўлса-да, одамзоднинг эзгу орзу-армонлари ҳамон эскирган йўқ. Минг афсуски, дунё бўйича жаҳолат ва разолатнинг хуружи ҳам зўрайса зўрайганин, асло қамаймаган. Илм ва маърифатга, инсонийлик ва олижанобликка талаб ҳам, эҳтиёж ҳам катта. Одам болалари меҳрға ҳам, маърифатга ҳам ҳамон ташналимича қолмоқда.

Ўшанда, бундан йигирма йил олдин бутун бошли мингйилликнинг анжом топишига ҳам, инсоният тамаддуни ва тарихининг янги учинчи мингйиллиги бошланишига ҳам бор-йўғи уч йилгина муддат қолган ғала-ғовур бир пайтда, минг-минг асрларнинг тизги ўтиш паллаларига тўғри келган Зомин семинари ҳақида бугун йигирма йил аввалги газеталарда ўқиймиз. Устоз Абдулла Орипов:

— Мамлакат ёш шоир ва ёзувчиларининг Зоминда ўтган анжумани гоётда самарали бўлди. Биз бу анжуманга шунчаки навбатдаги тадбир сифатида қарамаслигимиз керак. Негаки, ёш ижодкорларнинг семинар-кенгашиши ўтказар эканмиз, кўнглимизнинг бир четиди унчалик ҳам осон бўлмаган ҳозирги шароитда ёшларимиз адабий-бадий ижоддан тирикчилик йўлига кетиб қолмадимикан деган хавотир йўқ эмас эди. Энг муҳими, ҳеч бир лофсиз, баландпарвоз гапларсиз, баралла аёла олимсиз, оққан дарёларимиз оқиб турибди экан... Айни чоғда ёшларимизга баъзи топишиқларимиз ҳам йўқ эмас. Инсон ўз қалбини қанчалик тадқиқ этса, ўша қалбда яшайдиган Халқ ҳамда Ватан туйғуларини ҳам шунчалик теран ва самимий тадқиқ этмоғи лозим... Умуман, семинар-кенгашда бир қанча ёш ижодкорларни кўришга, уларнинг ижод намуналари билан танишишга мўлосар бўлди. Шу ўринда уларни ҳар жихатдан қўллаб-қувватлаган вилоят

ҳокимлиги, турли жамғармалар, муассасаларга раҳмат айтишни бурчимиз деб биламиз. Айниқса, Жиззах вилоят ҳокими Шавкат Мирзиёев, Зомин тумани ҳокимлиги раҳбарлари анжуманимизнинг бевосита ҳомийлари бўлдилар. Зомин тоғларидаги хўшманзара оромгоҳда эллиқдан ортиқ ёш истеъоддорларни қучоқ очиб кутиб олдилар, барча зарур шароитларни яратиб бердилар... Мен аминманки, бугундан эътиборан Зомин адабий мактаби деган атама ҳам ижод оламида кенг урф бўлади...

"Туркистон" газетаси 1997 йилги 5 июл сонидида Зомин адабий сабоқлари ҳақида шундай ахборот беради:

— Кўни кеча Жиззах вилоятининг Зомин туманида Республика ёш ижодкорларнинг семинар-кенгаши иш бошлад. Мазкур анжуман Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ҳамда Жиззах вилоят ҳокимияти билан ҳамкорликда ташкил этилган. Машгулотларга таникли шоир ва ёзувчилар бошчилик қилмоқдалар. Жонаҳон Ўзбекистонимизнинг давлат мустақиллиги шароитида қутлуг аъналарга таянган ҳолда истеъодли ёшлар билан ишлаш соҳасида ҳам янги-янги уфқлар очилмоқда. Жумладан, мазкур семинар-кенгаш жаннатмакон юртимизнинг афсонавий

ЗОМИН СЕМИНАРЛАРИ СОҒИНЧ ВА ХАЯЖОНЛАР

гўшаларидан бирида, гўзал табият оғушида ўтказилаётган дастлабки ижодий анжумандир. У мустақилликка эришган юртимиз жамолини юксак бадийиш шаклларида таранум этиш йўлидаги янги бир қадам бўлиши мўлосар...

Айтиш жоизки, Зомин семинарига қадар ҳам бу йўсиндаги йиғинлар, адабий анжуманлар ўтказилиб келинган бўлса-да, уларнинг даражасио нуфузи талабга жавоб бермас, кўп ҳолларда тарқоқ ва расмийчилик нуктаи назаридан ташкил этиладиган бундай анжуманлардан кейин бўладиган гурунгларининг бор-йўқ индальоси "юмалок ёстик қилиб қайтдик"дан нарига ўтмас эди. Албатта, Ёзувчилар уюшмаси, Ёшлар саройида бир пайтлар Миртемир ва Ғайратий домлар раҳбарлик қилган семинар-дарслар, "Туркистон" газетаси қошидаги адабий тўғаракда устоз Асқад Мухтор иштирокида кечган маҳорат сабоқлари, Дўрмон, Мирокдаги учрашувару Республика ижодкор ўқитувчиларнинг вилоятларда ҳар икки йилда бўлиб турадиган танловлари, шунингдек Москва, Тбилиси, Владивосток шаҳарларида ўтказилган ёш ижодкорларнинг Бутуниттifoқ семинар-фестивалларига — эслаб гапирса арзийдиган йиғинлар ҳам бор эдики, уларнинг қадри ва аҳамиятини заррача қамситмаган ҳолда баралла айтиш мумкинки, Зомин анжуманларида бўлгани каби баланд мақомдаги эътибор, хайрихоҳлик ва ташкилотчилик, фахру ифтихор билан гурурбахшлик уларнинг бирортасига ҳам насиб этмаган.

Шу муносабат билан ёшлар газетаси ўринли муқоясаларни келтиради:

— Яна бир ҳолатни алоҳида мамнуният билан таъкидлашни истардики, мазкур семинар-кенгашда шўро тузуми давридаги ижодкорни яшмай қаритишга қаратилган ўжўқурсин сиёсат сабаб, эллиқни қораллаб қолса-да, ёш ижодкорлар сафидида уялмай-нетмай судралиб юрвчи қалами ночор қаламқашлар мутлақо йўқ. Демокчиликки, бутун диққат-эътибор айки бўлагат ёшида турган, адабиёт бoғига ёниб кириб, уни обод қилиш иштиёқида қуйиб-пишиб юрган том маънодаги истеъоддорлар қаратилгандир... Зеро, донишмандликда ҳам беназир халқимиз "Бўладиган бола ўн бешида бош бўлса..." деганидек, соъа санъати қарвониға ўн бешида бош бўла диган истеъодли ёшлар унинг келажагидир...

Биз Навоий бoбoмиз башорат этган нафис ва гўзал адабиёт мажлисларига росткамига шу маъвода гувоҳ бўлдик. Хали мактаб партасида ўтирган чоғларимизда устоз Ҳамид Олимжоннинг "Бунда булбул китоб ўқийди" сатрлари

мазмунини илғамасдан, фаҳмига етмай юрган эканмиз. Булбулларнинг ҳаёт ва ёшлик нашидасидан завққа тўлиб, "чаҳ-чаҳ" айлаб китоб ўқишларию шеър айтишларини биз жаннатмакон шу гўшада ўз кўзимиз билан кўрдик. Ёш юракларга Зоминсойнинг тошқин мавжлари билан тўлқинланиб киргувчи, Ўрикисойнинг тонгги саболари билан шайдо кўнгишларни жонбахш насимларга тўлдиргувчи бетимсол ва бетакрор бу тоғу тошлар, қир-адирларнинг ҳар ғиёҳ, ҳар майсасидан Ватан иси анқийди. Она юртининг, азиз ва табарруқ тупроқнинг бўй-ифорлари қалбларни, туйғуларни юксакка кўтаради. Инсон кўкси бу ерда осмонга айланади. Ёш кўнгишлар Ватан дарсини, инсонийлик ва меҳру садоқат сабоқларини шундан ўрганадилар.

Зомин семинарлари ташкил этилган кундан бошлаб, унинг овасиою орзу-хаваслари бутун мамлакатнинг шаҳру қишлоқлари бўйлаб элу элдошларимиз қалбиди, айниқса ёшлар орасида кенг акс садо берди. Одатда, бундай ҳолларда "аҳоли кенг қатламларида" деган ибора кўп ишлатилади. Ўша йилларда "аҳоли кенг қатламлари" қимлар эди? Тасаввур қилинг: мустабид тузум чангалидан эндигина холос бўлиб, катта азму шижоат билан мутлақо озод ва обод Ватан,

жамол Асқарова, Бобур Бобомурод, Ориф Тўхташ, Воҳид Лукмон, Ғайрат Мажиб, Мухтасар Тожимаматова, Зилола Хўжаниёзова, Адиба Умирова, Ойдиннисо, Меҳринисо, Гўзалбегим, Мухиддин Абдусамд, Шодмонқул Салом, Даврон Ражаб, Шоди Отамурод... Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин ва бугун, олди қирқ-қирқ бешга қараб бораётган бу шоир-ёзувчиларнинг "чаппор уриб гуллаган" чоғлари айнан Зомин семинарларида, Ўрикисойнинг сурурбахш сув ва ҳаволари қўйнида содир бўлганини уларнинг ўзи ҳам соғинч ва орзиқиш билан эсламоғи мўлосар.

"Зомин" номининг дуоларимиздаги "Омин" сўзи билан эгиз-қофиядо келишида ҳам илоҳий бир ҳикмат илғаган устоз адибларимиздан бири шундай лутф қилган экан:

— Ҳушманзара Зомин дёбири бир "Омин" десинки, илоҳим, шу ёшлар орасидан бугунги Чўпонлару Ҳамид Олимжонлар, улуг Қодирийлар чиқсин!..

Бевосита Жиззах тўғрисида, қадим ва табарруқ бу тупроқ ҳақида гапирилганда, унинг номи билан таърифу тавсифи қўҳна "Зафарнома"лару жаҳонга машҳур тарихий китобларда келганини айтиб ўтиш жоиз. Заҳириддин Мухаммад

чоррахасини орта қолдириб, 1997 йилдан йигирма йил келахакка, яъни бугун ўзимиз яшаётган, "асрлар тақдирлари ҳақида қал" бўлаётган шиддатли замонга қайтарканмиз, айки ёзчиласи баноғоҳ бетларимизга урилган Зомин шамолларидан баҳри дилимиз ёришиб кетади.

Давлатимиз раҳбарининг шу йил 27 апрел кўни Жиззах вилоятига ташрифи давомида берган топишиқлари ва уларни амалга ошириш юзасидан белгиланган чора-тадбирларни банд-банд кўриб чиқаркансиз, адабиёт ва ижод аҳлига бўлган алоҳида хайрихоҳлик ва эътибордан кўксингиз Зомин тоғларидаги ўсаётганини сезмай қоласиз.

Энди ҳар йили мунтазам тарзда ўтказиладиган Зомин семинар-кенгаши қатнашчилари — она дёбириимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларидан келган истеъодли ўғил-қизларимиз олам-олам завқу хаяжон билан Жиззах тупроғига қадам қўярган, энг аввало атоқли давлат арбоби ва устоз адиб Шароф Рашидов ёғдорлигини зиёрат қиладилар. Ундан устозлари номдаги хиббонга ўтиб, Ҳамид Олимжон билан Зулфия хайкали пойига гуллар қўядилар. Эҳтиромни бажо келтириб бўлгач, устозларининг тоза-озода баҳорий байтлари мисол сўлим хиббондан ўтиб бориб, янги бино этилган Ҳамид Олимжон ва Зулфия музейи билан яқиндан танишиш бахтига мўлосар бўладилар. Уларга бу сурурбахш адабий-маърифий сайрлари давомида Ҳамид Олимжон ва Зулфия номидаги она тили ва адабиёт фанига ихтисослашган янги мактаб-интернатнинг зукко ўқувчилари мезбон сифатида беминнат ҳамроҳ бўладилар.

Ҳали Ўрикисойга етиб боргунга қадар семинар дастурига киритилажак шу сайру зиёратлар билан улардан олинажак таассуротларнинг ўзиде яна бир муҳташам адабий анжуман бўлгусли мазмунга эга. Бунинг яна бир номи — Ватан дарси, Ватанни ўрганиш дарси деб аталади. Адабиёт сабоқлари, ибрат ва ҳавас мактаби, орзу ва умидлар дарсхонаси дейилади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Жиззах вилояти сайловчилари билан бўлган учрашувада сўзлаган кенг қамровли дастурий маърузасига Ҳамид Олимжоннинг машҳур "Шундай ўлка доим бор бўлсин!" шеърий сатри сарлаҳага чиқарилишида ҳам теран ҳикмат яширин.

"Она юртимиз ҳақида, Ўзбекистон ҳақида," — дея алоҳида таъкидланганда маърузада, — **Ҳамид Олимжондек "Чаппор уриб гуллаган боғин, Ўлар эдим ватан тупроғин", дея ёниб қуйлаш камдан-кам шоирга насиб этган...**

Зомин семинарлари ёш истеъоддорларга мана шундай фахру ифтихор билан ўз она Ватанини қуйлаш саодати насиб этмоғи учун ҳам, адабиётимизнинг катта орзу-умидларини ўзида муҳассас этган ҳолда янгича мазмун ва мақом касб этаётир. Бу қутлуг дарсхонанинг эшиклари ёпилмайди. Адабиёт сабоқлари, илму маърифат машгулотлари тугамайди. Шу азиз Ватаннинг биллур суварли, зангор ҳаволари билан ўт-ўланлари ҳам ёш кўнгишларга меҳру садоқат илмидан таълим берадилар. Қалблар сурур ва шуҳуддан жўш уриб, ёшлик завқи, гурур ва ифтихор хаяжонидан ёш юраклар ярқираган юксак чўқилардай сарафроз бўладилар.

Бундан салкам йигирма йил бурун марказий газеталар вилоят раҳбарининг Зомин анжумани қатнашчиларига йўллаган қисқагина дил табригини берган экан:

"Ёш ижодкорларнинг мустақил Ватан адабиётига Жиззах дёйридан қўяётган қадамлари қутлуг бўлсин!"

Бугунги кўнлар, эзгу ўй-ташвишларимизу инсоний орзу-ниятларимиз билан нақадар жондош-оҳангдош сўзлар!

Дарҳақиқат, Зомин анжуманлари тугамайди. Ватан дарслари, адабиёт ва инсонийлик сабоқлари давом этаверади.

Шундай ўлка доим бор бўлсин, Шундай ўлка элга ёр бўлсин!..

Сирожиiddин САЙИД,
Ўзбекистон халқ шоири

САДОҚАТ

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ва Ёзувчилар уюшмаси ҳамкорлигида «Абдуғафур Расулов — фидойи адабиётшунос» мавзусида ўтказилган хотира тадбирида ҳаммаси мунаққид ҳамда ижодкорлар қатнашдилар. Университет ректори профессор Шухрат Сирожиiddинов кириш сўзида А.Расулов фаолиятининг муҳим босқичлари ҳақида гапириб, унинг кўп йиллик педагогик тажрибасига тўхталди. Таникли адабиётшунослар У.Норматов, О.Мадаев олимнинг жонқуярлиги, ташаббускорлигини ёдга олдилар. Шунингдек, И.Ғафуров, Д.Қуროнов, Б.Каримов устознинг адабиёт илмининг назарий масалаларини ўрганиш жараёнига эътибор қаратиб, танқиднинг талқин билан боғлиқ соҳасини жаҳон танқидшунослигининг бугунги даражасидан келиб чиқиб ёритишга, герменевтика, семиотика, онтология йўналишларини ўзбек адабиётига татбиқ этишга муваффақ бўлганини таъкидлашди. Академик Б.Назаров олий таълим филолог талабаларига дарслик яратишда Абдуғафур Расуловнинг муносиб хиссасини, ўқув дастури, қўлланма, дарслик яратишга масъулият билан ёндашганини эътироф этди.

Хотира тадбирида устоз олим билан биргаликда фаолият юритган адабиётшунослар, унинг шогирдлари Х.Болтабоев, Қ.Қаҳрамонов, С.Мели, Ш.Ризаев, А.Улуғов ва бошқалар ибратли умр кечирган, адабиёт илмига муносиб хисса қўшган, ёш тадқиқотчиларнинг меҳрибон, жонқуяр устози бўлган Абдуғафур Расуловнинг инсоний фазилатлари, олим сифатиданги салоҳияти ва умрини бағишлаган соҳага фидойилиги ҳақида гапирдилар. Дарҳақиқат, муаллим адабиётшуносликнинг "Истеъод ва эътиқод", "Танқид, талқин, баҳолаш", "Бадиийлик — безавол янглик", "Бетакор ўзлиқ" каби китоблари хали бир неча авлод тадқиқотчилар ва талабалар, қолаверса, адабиёт илми ихлосмандлари томонидан ўқиб ўрганилади.

Умида РАСУЛОВА,
доцент

ЕВРОПАЛИК САЙЁҲНИНГ ЭЪТИРОФИ

Ҳазрат Алишер Навоий ижоди ҳаётлик пайтидаёқ замондошларининг юксак эътирофига сазовор бўлган. Асарларининг тарқалиш қўлами ва худуди жиҳатида бирор-бир туркий шоир Навоийчалик машҳур бўлолмаган. Мана, бир ярим асрдан эътибор вақт ўтибдики, шоир ижоди дунё фанининг домий тадқиқот объектидир.

Ўтган XX аср давомида рус ва европа шарқшунослари Навоий ижоди ва ҳаётини ўрганиш мақсадида қўллаб тадқиқотларни амалга оширдилар. Булар қаторига улуг шоир салафлари ижодини илмий ўрганиш ҳам кирази. Жумладан, машҳур украин шарқшуноси А. Е. Крымскийнинг (1871 — 1942) «Низомий ва унинг замондошлари» монографияси (Бок, 1981) низомийшуносликда ўзига хос аҳамиятга эга. Китоб Иккинчи жаҳон уруши йиллари Низомий таваллуди муносабати билан ёзилган, бироқ муаллифининг вафотидан сўнг нашр қилинди. Озарбайжонлик машҳур олими, академик З.Бунёдидин ва шарқшунос Ф.Алиев ушбу монографияни илмий ихоз, шарҳлар билан кенг китобхоналар оммасига тақдим этишга муваффақ бўлдилар.

Ушбу китоб билан танишиш асносида биз Алишер Навоий ҳақида қизик бир маълумотга дуч келдик. Шарқшунос А.Е.Крымский Низомий ижоди ўрганилиш тарихига оид Шарқдаги илк манбалар ҳамда Евро-

падаги илмий изланишлар ҳақида сўз юртганда немис сайёҳи ва элчиси Адам Олеарийнинг (1599 — 1671) Россия орқали Широн, Озарбайжон ва Эронга 1636 — 1639 йиллари амалга оширган саёхати борасида атрофлича тўхталар.

У қолдирган хотираларида юқорида қайд қилинган ўлкалар иқлими, урф-одатлари, маданияти, хусусан, адабиёти ҳақида тўхталар экан, форс шоирлари ва уларнинг шеърлари ҳақида маълумот бериб, Фирдавсий, Саъдий, Ҳофиз, Ҳоконий Ширвоний, Жалолиддин Румий билан бир қаторда Навоий ҳамда Фузулийни ҳам тилга олган. Асарда ёзилишича, Шарқ "мумтоз шоирларнинг ажойиб асарлари мавжуд бўлиб, улар ҳам турк, ҳам форс тилида эканлиги ва, энг ажабланарлиси, икки тил шу худудда яшаётган аҳоли учун бир хилда тушунарли эканлиги, улар турк ва форс шоирлари ижодини бир хилда қизиқиш билан ўқишлари" уни хайратга солган.

Украин шарқшуноси А.Е. Крымскийнинг «Низомий ва унинг замондошлари» монографиясида қўллаб қизилари маълумотлар келтирилган. XVII асарда яшаб ўтган немис сайёҳининг ҳазрат Навоий ҳақидаги эътироф биз учун муҳим, албатта.

Дилфуза ПЎЛТАОВА,
Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети катта ўқитувчиси

АДАБИЙ ЖАРАЁН КЎЗГУСИ

Ёзувчилар уюшмасида адабиётшунос олим, академик Бахтиёр Назаров масъул муҳаррирлигида нашр этилган "Сарчашма мавжлари" номли адабий танқидий мақолалар тўплами тақдиротида уюшма фаоллари, ижодий кенгашлар аъзолари, ёзувчилар, шоирлар, адабиётшунос олимлар ва талаба-ёшлар иштирок этди.

Тадбирни Ёзувчилар уюшмаси раиси, Халқ ёзувчиси Мухаммад Али очиб, Президентимизнинг "Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғи худудида Адиблар хиббонини барпо этиш тўғрисида"ги, "Атоқли давлат арбоби ва ёзувчи Шароф Рашидов таваллудининг 100 йиллигини нишонлаш тўғрисида"ги қарорлари, Ўзбекистон халқ шоири Халима Худойбердиевнинг "Эл-юрт ҳурмати" ордени билан мукофотланиши адабиётимизга кўрсатилаётган юксак эътибор намунаси сифатида ижод ахлини қувонтирганини таъкидлади.

"Ижод" жамоат фонди томонидан чоп этилган китобда мустақиллигимизнинг йигирма беш йили давомида адабий жараёнда юз берган ўзгаришлар, шу даврга яратилган бадиий асарлар, адабий меросимизнинг тикланиши ва тарғиб этилиши ҳақидаги мақолалар жамланган. О.Шарафиддинов, М.Қўшонов, П.Қодиоров, Э.Воҳидов, А.Орипов каби устоз адибларнинг адабий меросидан адабий-эстетик ва бадиий ижод масалаларига бағишланган мақолалар танлаб олинган. Ҳозирги адабий жараёнда фаол иштирок этаётган устоз адиблар ва истеъодли ёш мунаққидларнинг адабий танқид йўналишидаги ижод намуналари ҳам киритилган.

Бахтиёр Назаров, Суван Мели, Шухрат Ризаев, Узоқ Жўракулов, Баҳодир Каримов, Сайди Умиров, Нусратулла Жумахўжа ва бошқа ижодкорлар "Сарчашма мавжлари" мақолалар тўпламининг аҳамияти, китобда долзарб адабий мавзуларнинг ёритилиши ва айки пайтда йўл қўйилган айрим жузъий камчиликлар ҳақида ҳам фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Театр сахнасини кураш майдонига қиёслашади. Бу ижод майдонида голиб бўлишга аҳд қилган актёр истеъдодлар орасида муайян ролга факат ўзи муносиблигини исботлаши лозим. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Қахрамон АБДУРАХИМОВ ҳам ана шу машаққатли ижод йўлини танлаган. Кўп йиллардан буюн Ўзбек Миллий академик драма театрида ижод қилиб келаётган фидойи санъаткор билан суҳбатимиз актёр тадири, сахна санъатининг синовлари ҳақида бўлди.

— Театр сахнасидаги биринчи катта ролимни 47 ёшимда ўйнаганман, — дейди Қ.Абдурахимов фаолиятини хотирлаб. — “Муҳаббат султони” спектаклида Мажнун роли менга берилганини эшитган айрим ҳамкасблар: “Шу ёшда ҳам афсонавий ошқ ролини ижро қилиш мумкинми?” дея эътироз билдиришди. Очигини айтганда, ҳатто яқин дўстларим ҳам мени бу ролда тасав-

Омадли актёрлар сингари мухлислар назарига тушиб, бирин-кетин асосий қахрамонлар ролини ижро этишга шу зайл киришиб кетгасиз. Бироқ шунга қарамай, сахна санъати, актёрлик касбига муҳаббатингизни сақлаб қолишга қандай эришдингиз?

— Биласизми, ҳар бир театр актёри ўзининг ижодий тақдирига эга бўлади. Ўзбе-

ясида Корнуэль Герцоги, Лессингнинг “Донишманд Натан”ида вазир Салоҳиддин, Шиллернинг “Макр ва муҳаббат”ида Миллер, А.Самаднинг “Соҳибқирон Темури” тарихий драмасида Тўхтамишхон, Ҳ.Расул ва Й.Муқимовнинг “Муқаддас тахтлар”ида Исқандар Зулқарнайн, Шайхзоданинг “Мирзо Улугбек” фоҳисасида Саид Обид, Эдуардо Де Филиппонинг “Тун албатта ўтади” психологик драмасида Женнаро образи улар орасида мен учун энг қадрлилари. Тўғри, миллий ва жаҳон драматургиясининг мумтоз намуналари асосида сахналаштирилган спектаклларда сара ролларни ижро этиш менга насиб этди. Лекин бунга бошқалардан кўра кўпроқ машаққат чекиб эришдим. Аксар ҳолларда режиссёрлардан “Мана шу

Чунки қарийб қирқ йилдан бери сахнада Дон Кихот образини яратишни орзу қиламан. Худди Мажнун сингари у ҳам атрофидаги лари назарида жунунвашига ўхшайди. Аслида эса ҳар иккиси ҳам замонасининг энг олижаноб, мард ва покиза қалб эгаларидир.

— Яқинда Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистонга оид хориждаги маданий бойликларни тадқиқ этиш марказини ташкил этиш тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Мамлакатимиз маданий ҳаётидаги бу муҳим воқеа, албатта, санъат аҳлини ҳам бефарқ қолдирмади...

— Халқимизнинг миллий маданий бойликларини ўрганиш, асраш ва кўпайтиришдек долзарб масалага катта эътибор берилаётганидан хурсанд бўлидим. Хориждаги

Учрашув

маданий бойликларимизни тадқиқ этиш марказининг ташкил қилиниши аслида санъатнинг барча соҳалари, жумладан, театр учун ҳам муҳим аҳамиятга эга. Чет давлатлардаги музей ва архивларда сақланаётган халқимиз тарихи билан боғлиқ қадимий қўлёзмалар, санъат асарлари, осори атиқаларни ўрганиш жарани буюқ аждодларимиз сиймоси, уларнинг оламшумул ишларини миллий сахнада ёритишга қимматли манба бўлиши тайин. Уларда ўзбек театрининг тарихи, Марказий Осиёда антик театр ривожига, афсонавий томоша турлари билан боғлиқ кўплаб ноёб экспонатлар, хали чуқур ўрганилмаган манбалар мавжудлигини унутмаслик лозим. Агар уларни тадқиқ этиш билан бирга мамлакатимизга қайтаришининг ҳам иложи топилса, яхши бўларди. Зеро, миллий маданиятимиз ривожига ўзбек санъати тараққиётига ҳам кенг йўл очишига шубҳа йўқ.

А.ИМОМОВ суҳбатлашди.

Яхшидан боғ

ЁНҒИНЛАРДАН ОМОН ЧИҚҚАН ЁНҒИН АКА

Газетачиликка ilk қадам қўйган йилларимда санъат ва санъаткор ҳақида ёзишнинг дастлабки сабоқларини таниқли шоир, тахририятимизнинг санъат бўлими мудирини Ёнғин Мирзодан олганман. Иш жараёнида серғайрат, камтарин бу инсон ҳақида кўп нарсаларни билиб олдим.

Устознинг асл исм-фамилияси Худойберган Мирзаев бўлиб, “Ёш қаламқашлар” тўғраги раҳбари, шоир Ҳасан Пулат унга “Ёнғин” тахаллусини олишни маслаҳат беради. Шу тариқа адабиёт оламига Ёнғин Мирзо тахаллуси шоир кириб келади. Бироқ шешрий тўпламлари босилиб чиққан, Иккинчи жаҳон урушида олдий аскар сифатида фашистларга қарши жангларда қатнашган шоир қирқинчи йилларнинг охирида қатағонга учрайди. 1949 йил 31 декабр куни ишдан уйга қайтмайди, етти йил Сибирь ҳибсхоналарида азоб чекади, она юртини, кескайиб қолган оназорини соғиниб яшайди. Шоирнинг кейинчалик машҳур бўлиб кетган “Онам дерман” қўшиғи гоёси ана шу пайтда туғилган.

Муддати тугагач, Ёнғин Мирзо Тошкентга, уйга қайтади. 1959 йили бутунлай оқланиб, қизгин ижодга киришади. Дастлаб ҳозирги “Ўзбекистон овози” газетасида ишлайди. Кейин узок йиллар “Ўзбекистон маданияти” газетасида санъат бўлимини бошқаради. Бирга ишлаган йилларимизда гувоҳ бўланмиз шунки, Ёнғин аканинг жамоада, санъат аҳли орасида обрўи баланд эди. Театр ва қўшиқ санъатининг кекса вакиллари ҳозир ҳам у кишининг номини ҳурмат билан эслашади.

Устознинг шеър, балладалари, драматик асарлари, айниқса, юртимизнинг таниқли санъаткорларига бағишланган қасида ва монолоялари ўз даврида машҳур бўлган. Кўплаб шеър ва газаллари асосида яратилган қўшиқлар таниқли ҳофизлар ижросида радио-телевидение орқали мунтазам антраб турган. Ҳозир ҳам уларнинг аксариятини хоналарда репертуарида кўриш мумкин. Улар орасида “Онам дерман”, “Кўзим сиёҳи билан”, “Қарашиндан”, “Қуришди”, “Ўсма қўйиб”, “Тонг чоғида”, “Оҳиста-оҳиста”, “Раққоса қиз” каби қатор ҳаётбахш тароналар бор.

Бу йил таваллудига 100 йил тўлган шоир ва журналист Ёнғин Мирзонинг oilаси архивида сақланаётган эълон қилинмаган шеър, газаллари ва бошқа ижод намуналари ўз тадқиқотчисини кутиб турибди.

Қуйида шоирнинг машҳур қўшиқларидан айрим намуналарни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Гулчехра УМАРОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими

Яшаётган қўшиқлар

Ёнғин МИРЗО

СЕВТИМ АҚСОҲАСИ ТОНГ ЧОҒИДА

Ғазалхон дил бўлбул мисол бедор мудом тонг чоғида,
Зулфи сунбул ҳаёлида қайнар илҳом тонг чоғида...
Елпиб-елпиб аста уйғот, киприк посбонларга қочсан,
Ноз уйқуда қўзин очсин, ёр дилдором тонг чоғида.
Деразамни қуртиб келсин, ёҳуд қўшиқ айтиб келсин,
Кутиб олай оғонада, юз эҳтиром тонг чоғида.
Тонг ҳавоси, най навои — икки дилнинг мудоаси,
Ёр, тилингдан болдек томсин ишқий калом, тонг чоғида.
Асрларга ўтиб кетсин, майли, севгим афсонаси.
Вафо дарси чамаларда этсин давом тонг чоғида.
Ёнғин, ёрга ёлбормоқлик — айб эмасдир, саодатдир,
Кошки умрим бўйи берсам ёрга салом тонг чоғида.

ЎСМА ҚҮЙИБ

Ҳусн орттирар зебо, қошига ўсма қўйиб...
Нечун этар маҳлиё қошига ўсма қўйиб?
Қошининг қундузлиги қарам этар ниғоҳим,
Боқадим қиё-қиё, қошига ўсма қўйиб.
Қора зулфига монанд киприкларини найзадор,
Қўнғилда не мудоао, қошига ўсма қўйиб.
Ўсма ўстирармикан ниғорим ҳилло қошин,
Солмоқчи қандай савдо, қошига ўсма қўйиб...
Етмасимди отгани киприк-пайконларини,
Қилур ҳолим томошо қошига ўсма қўйиб.
Қош ўсмадан сув ичар, қўнғил қўнғилдан қониб,
Майли, эттирсин шайдо, қошига ўсма қўйиб.
Ёнғин, таъна тошини отма паривашга сен,
Майли, ёр топсин оро, қошига ўсма қўйиб.

ҚИЗЛАР ЮРАГИ

Қиз боланинг юрагини япроқ экан, деб ўйланманг,
Ўзсам бўлур гул гунаҳсини, муштоқ экан, деб ўйланманг!
Бехудага сўз ташланманг қўча-қўйда оқшомлари,
Латофатли боқиларини сўроқ экан, деб ўйланманг!
Жон йигитлар, қаро кўзлар: муҳаббат дур, етиш мушкул,
Тўшунмасдан, тагин бахтим йироқ экан, деб ўйланманг.
Гул ёлликни бериб елга, кирманг ҳавасининг йўлига,
Насибамиз висол бўлмай, фироқ экан, деб ўйланманг.
Кўзлар кўзга тушганида, дилни Ёнғин ўртама, қўйинг сўзини, тагин бизни йироқ экан, деб ўйланманг.

ШУНДАН БЕРИ

Нечун чикдим гулистонга, қалба сўроқ шундан бери,
Нечун боқдим шўх жононга, тирнар фироқ шундан бери.
Дил ёнмаса ишқ ўтида парвонани ким улуглар,
Жамолидан олиб нури, поллар чироқ шундан бери.
Кўз олдимда намоевдир суқур қирзининг сарв қомаги,
Боқиларни ҳаёлимдан кетмас йироқ шундан бери.
Майли тошиб, майли сокин оқсин меҳр-ишқ дараёси,
Ўртамада бўлди пайдо икки қирғоқ шундан бери.
Аваллари кулар эрдим, “бир кўрганда севдим” деса,
Сўраманглар аҳволимни, ахвол чатоқ шундан бери.
Даркор эмас бахту давлат, шону шухрат ёр василсиз,
Дилбарга бир йўлқолмай кўзим муштоқ шундан бери.
Ёнғин ўйлар ёр жамолин, ёр камолин, ёр висолин,
Эслаганда зир титрайди мисли япроқ шундан бери.

БОБУР БОҒИДА

Заҳириддин Муҳаммад Бобур “Бобуринома”нинг бир ўрнида икки рамазон ҳайитини бир жойда нишонлай олмаганидан ўқиниб ёзди. Шунинг ўзиёқ бу буюк инсоннинг умри нақадар безовта, сарғаша кечганидан дарак беради. Шунга қарамай у зотнинг ҳаётида биз авлодларга ўрناк бўлуллик фазилатлар шу қалар кўпки, очиги, ҳайрат туясан киши.

Табиатга, теварак оламга муҳаббат — шу фазилатлардан бири.

Ҳали бирор жойга муқим жойлашмасдан, муайян муддатта қўним тошган Бобур тезла шу ернинг ҳайвонот ва наботот дунёсини ўрганишга киришади. Фақат шу билан чекланиб қолмай боғдорлик тажрибаларини ўтказди: бошқа жойдан кўчат келтириб, маҳаллий дарахларга пайванд қилдиради ёки ўзи хуш кўрган дарахти ниҳолларини эхтилади.

Бунда Бобурнинг, аввало, табиатсеварлигини, қолаверса, халқимизнинг “Яхшидан боғ қолади” нақлига доимо амал қилиб яшаганини кўришимиз.

Ҳа, Бобур Мирзодан ниҳоят-

да улкан, мўъжизавий боғ қолди. Бу боғ халқимизнинг қалбига, руҳиятида то қиёмат қадар гуркираб, ўз меваларини бериб туради.

Пойтахтимизда очилган Зухридин Муҳаммад Бобур номидаги Тошкент марказий экобоғини эса, ҳеч муболағасиз, ўша маънавият боғига қўйилган жонли ҳайкал, дейишимиз мумкин. Шубҳасиз, бу боғда эсаётган сарин саболар димоғимизга Бобур шеърятининг атру ифорларини олиб келиб, бизни гўзал, ҳаётбахш туйғуларга ошно қилади.

Гоҳида қон кечиб,
Гоҳида шон кечиб,
Билмади умрида не истироҳат,
Пўлат совутини ҳам ўтди-ку тешиб
Аламлар...
Кўксига — тубеиз жараҳат.

Доим шу:
Синқориб ҳасратли бола,
Дилбандим янрасин,
демиш мард зотлар.

Не бахт, Бобур отириб бў сўлим бола,
Мирқиб дам олмай ғамсиз авлодлар!..

НОДИР ЖОНУЗОҚ

Санъатсевар халқимиз мусиқага қизиққан, санъат оламига ҳавас билан кириб келаётган ёш истеъдодларни қадрлайди. Давлатимиз томонидан санъатга меҳри баланд ёшларни қўллаб-қувватлаш, ижодини рағбатлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Айниқса, опера санъатини ривожлантириш, ёш опера юлдузларини қамол топтиришга юртимизда ўтказилган “Тошкент баҳори”, “Ёшлик парвози”, “Баҳор симфонияси”, “Competition dell’Opera” каби кўрик-танловлар, ижодий фестивалларнинг алоҳида ўрни бор. Бу каби анжуманлар опера санъатида нафақат янги номларни, қашф этиш, балки халқлар ўртасида дўстлик ришталарини мустаҳкамлашга хизмат қилади. Аббосхон сингари ёш ижрочилар учун мусиқа оламининг юксак чўққилари сари йўл очиб, жаҳоннинг нуфузли опера сахналарида истеъдодли нишонишни топтириш чоғида

Аббосхон Раҳматуллаев йигирма беш ёш оstonасида тўрт қарра умумжаҳон опера ижрочилиги танловлари голибига айланган. У воқал бўйича бошланғич сабоқни Фаргона санъат коллежидан олгач, ўқиниш Консерваториянинг воқал бўлимида давом эттирди. 2011 йили Чимкент шаҳрида ўтказилган опера ижрочилиги халқаро танлови — “Романсиада”да Гран-при соҳиби бўлиш биринчи бошқич талабаси учун катта муваффақият эди. Шу йили Москвада навабдони халқаро танловда фарҳли иккинчи ўринни ҳам эгаллади.

— Ютуқлар ҳамиша кишига қанот бағишлайди, — дейди А.Раҳматуллаев. — Инсоннинг ўзига ишончи ортиши, илҳом билан ишлашда, истеъдодини ёрқин намоевн этишида ilk муваффақиятларнинг ўрни бошқача. Москвадаги нуфузли “Bella Vochu” ёш овозлар танловида голиб бўлишимга ҳам кичик галабалардан туғилган катта мақсадлар омил бўлган.

Консерваторияни муваффақиятли тамомлаб,

Истиқдол фарзандлари

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон давлат академик катта театрида солист сифатида фаолиятини бошлаган Аббосхон Раҳматуллаев учун бу йил янада омадли келди. Апрель ойида Россиянинг Курск шаҳрида таниқли бастакор, халқ артисти Г.В.Свиридов хотирасига бағишлаб ўтказилган Курск қўшиқлари ижрочилари VI халқаро танловига юртимиз вакили шоҳсуланинг юқори ўрнини эгаллади. Германия, Польша, Россия, Хитой, Молдова сингари давлатлардан келган юзга яқин иштирокчи нуфузли ҳакамлар ҳайъати томонидан уч босқичда сараланиб баҳоланди. Танлов голибига диплом ва лауреатлик нишонини топтириш чоғида

Москва давлат Консерваторияси ректори, профессор А.С. Соколов Аббосхонни маҳоратли ижроси билан қутлади. Голиблик унга Москвадаги Гнесинских номидаги мусиқа Академиясининг магистратура босқичида тахсил олиш имкониятини тўхфа этди.

— Хориж сахналарида қозонилган галабаларнинг ўзгача шухуқи бор, — дейди таассуротлари билан ўртоқлашган ёш операчи. — Голибларини эълон қилиш вақтида қулоғингга ўз исминг ёки эгаллашган ўрининг эмас, энг аввало, Ватанинг номи эшитилади. Шундай ҳолда юртнинг ҳамиша ёнида, юрагингга эканлиги ҳис қиласан.

Аббосхон меҳнат ва изланишлар орзу-мақсадларининг янги манзиллари томон элтишини ахши билади. Шу сабаб интилишдан тўхтамайди, дунё сахналарида истеъдодини кўрсатишдан чўчимади. Ўзига ишончи ва юрагинидаги юрт нафаси билан ҳамиша галаба қозонишига ишонади.

ВАЗИРА ИБРОҲИМОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ФАН ВА ТЕХНИКА, АДАБИЁТ, САҢЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КЕНГАШИДАН

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотлари кенгаши 2017 йилда бериладиган Давлат мукофотлари танловига қуйидаги ишлар кенг жамоатчилик муҳокамасидан ўтказиш учун қўйилганини маълум қилади:

Фан ва техника соҳасида

Давлат мукофоти:

1. Ш.С.Намозов, А.М.Реймов, Б.М.Беглов, Б.С.Зокоров. Аммиакли селитра сувоқланмаси ва Марказий Қизилқум фосфоритлари асосида портлаш хавфи бўлмаган аммиакли селитра олиш технологиясини ишлаб чиқиш ва санъатга жорий этиш. Амалий тадқиқот.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Умумий ва ноорганик кимё институти томонидан тавсия этилган.

2. Ш.А.Аюлов, К.К.Қудайбергенов, Б.А.Омиров, У.А.Розиқов. Ноассоциатив алгебралар, дифференциаллаш ва нотиқлиқ динамик системалар назарияларини ривожлантириш. Фундаментал тадқиқот.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Математика институтини томонидан тавсия этилган.

3. С.А.Ҳасанов, С.Н.Махсудов, Г.К.Бабаханов. Бурун бўлишга деворларни ривожлантиришнинг бузилиши билан бирга кечувчи тиш-жағ аномалиялари: таххислаш, даволаш ва реабилитация қилиш. Амалий тадқиқот.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Тошкент давлат педиатрия тиббиёт институтини томонидан тавсия этилган.

4. М.Н.Тиллашайхов, Н.Н.Парпиева, В.Г.Белокорков. Ўзбекистон Республикасида ақлига кўрсатиладиган фтизияри хизматини тақомиллаштиришнинг фундаментал асосини қуради. Амалий тадқиқот.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Республика иختисослаштирилган

фтизиярия ва пульмонология илмий-амалий тиббиёт маркази томонидан тавсия этилган.

5. Ф.И.Иноятова, Д.Н.Ахмедова, Ш.Э.Амонов. Ойир эшитиш заифлиги ва қарлиги бўлган болаларни реабилитацияси (“Ўзбек модели”). Амалий тадқиқот.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Республика иختисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт маркази томонидан тавсия этилган.

Адабиёт соҳасида

Давлат мукофоти:

1. П.Қодиров (марҳум). “Ахир Темури сиймоси” ва “Тил ва эл” асарлари. Адабиётшуносликка оид асарлар тўплами.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси томонидан тавсия этилган.

2. Б.Н.Каримов (Баҳодир Карим). “Абдулла Қодирий ва герменевтик тафаккур” асари. Илмий монография.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси томонидан тавсия этилган.

3. С.С.Сандов (Сирожиддин Саййид). “Очил, эй гул, ки бўстон вақти бўлди” китоби. Шеърлар, газаллар, достонлар, таржималар.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси томонидан тавсия этилган.

Санъат ва меъморчилик соҳасида

Давлат мукофоти:

1. Б.А.Исmoilов. “Қаллиқлар боғи” номли туркум асарлар тўплами. Рангтавир асарлар тўплами.

Ўзбекистон Бадий академияси томонидан тавсия этилган.

2. Ш.К.Шоёқубов. “Замонавий Ўзбекистон миниатюриси” китоб-альбоми (Ўзбек, рус ва инглиз тилларида).

Ўзбекистон Бадий академияси томонидан тавсия этилган.

3. Қ.А.Маҳкамов. “Юртим гавҳари” миллий ганч ва наққошлик асарлари тўплами.

Ўзбекистон Бадий академияси томонидан тавсия этилган.

4. С.Р.Раҳматуллаев. Тошкентдаги Ҳазрати Имом меъморий мажмуасига ишланган “Самога юксалиш” номли миллий ўймакор дарвоза ва эшиклар тўплами. Ёғоч ўймакорлиги асарлари.

Ўзбекистон Бадий академияси томонидан тавсия этилган.

5. О.Матқубов. Ўзбек классик мусиқасининг тарихи, назарий асослари ва замонавий жараёнларга таъсири ҳақидаги тадқиқотлар туркуми. “Мақомот”, “Бухоро Шашмақомига яна бир назар”, “Хоразм нота ёзувининг тарихи ва тамойиллари”, “Ўзбек классик мусиқаси асарлари” (икки томли,

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси манзили: 100047, Тошкент шаҳри, Яхё Ғуломов кўчаси, 70-ўй, 322-хона. Тел.: (0-371) 233-59-46.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотлари кенгаши.

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги манзили: 100129, Тошкент шаҳри, Алишер Навоий кўчаси, 30-ўй, 308-хона. Тел.: (0-371) 239-49-57, 244-65-97.

Сурхон соғинчлари билан ёришган кўнглим бепоеъ дашту далалар кучоғида яйраб кетади. Пурвиқор тоғлар билан юзлашганда қайноқ меҳри сеҳрини ҳис қиламан. Мана, бугун ҳам болалигим кечган шу муқаддас она заминда кезиб юрибман. Ҳар гал сафарга отланганимда адабиётнинг олтин сандиғига умримнинг гулгун лаҳзаларидан хабар берувчи дилномаларимни ёзиб қолдираман.

Қаршимизда йилдан-йилга чирой очиб бораётган кўҳна ва ҳамиша навқирон Термиз. Дунёнинг манаман деган буюк ва қадим шаҳарлари билан бўйлашишга қодир шаҳар. Тарихи минг-минг йилларга бориб тақалладиган бу тупроқнинг сеҳридан ҳайратда қолган япониялик олим Кюдзо Като бобонинг дилдаги таассуротлари оламга сизмаган эди. Қанчадан-қанча улуг зотларга бешик бўлган Термиз бизларга мазийдан сўзлайди. Бу тупроқдаги сафаримиз улуг бобокалонимиз Ҳаким ат-Термизий зиёратгоҳидан бошланди. Қадим-жога ошқоқларнинг кўнгли ёришади... "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" муносабати билан ўтказилаётган маданий-маърифий тадбирлар ҳам элдошларимиз кўнглига завқ-шавқ улашмоқда. Президентимизнинг "Буюк келажатимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қуралик" деган давлати аллақачон ҳар бир сурхондорликнинг кўнглидан жой олганига ҳар қадамда гувоҳ бўламиз.

ЮРАГИМНИ ТОҒ ЭТГАН ДИЁР

Ўзбекистон халқ артисти, таниқли бастакор Абдуҳасим Исмоилов, ҳушовоз хонанда Зулайхо Бойхоннова, таниқли актриса Барно Қодирова, "Шахризода" гуруҳи аъзолари билан бирга Ангор туманининг Мирзо Улуғбек маҳалласига борганимизда Иккинчи жаҳон уруши иштирокчиси, юз билан юзлашган нуроний оламга Амир бобо Раҳмоновнинг хондониди бўлибди. Оқсоқол билан гурунгимизда урушнинг ўтти хотиралари ҳануз отахонининг юрагини тарқ этмаганини ҳис этдик. У бугунги тинч-тотув ва фаровон замонамизга асло кўз тегмаслигини тилаб дуолар қилди...

Бизга пешвоз чиққан ангорлик болаларнинг кувноқ чехраларида истиқлолнинг порлоқ кўёши чарақлаб тургандек эди. Учрашуларда янграган дил сўзлари, шеър кўшиқлар, ҳофизларнинг дилбар наволари Сурхоннинг бепоеъ кенгликларига ажиб файзу тароват бағишладди. Болаликда кўшиқлари хотирамда муҳрланган қолган, дашту далаларни кезиб эл ичра "бўлбўл" дея ном олган олдин бир чўпон ёлғамга тушди. Жума бўлбўлнинг, гарчи ҳеч қандай санъат даргоҳида таҳсил олмаган бўлса-да, овози бўлбўлликдан кам эмасди. Кўксини тўлдириб оқаётган тоза оҳанглардан кўп бора баҳраманд бўлганман. У Фурқатнинг "Фигонким гардиши даврон..." деб бошланувчи газалини сел бўлиб куйларди. Бугун Жума бўлбўл йўқ. Лекин негадир ҳар гал қишлоққа борганимда унинг кўшиқлари қулоқларим остида тинимсиз янграгандек бўлаверади. Демак, у тирик. Бу дунёда яхши сўзлан яралган кўшиқ ҳеч қачон ўлмайди...

Термиздан Сариев сари йўл олarkanмиз, Сурхон кенгликлари каби баргикет шоририш Шафрат Раҳматулло Термизийни эста олдим. Қачон йўлим Термизга тушса, кўнгли Жайҳун каби мавжланиб турган камтарин шоририш Шафрат ака пешвоз чиқарди. Гарчи ёшию ижоди мендан анча баланд бўлса-да, қадли болаларникидек беғубор оқсоқол меҳмонни қўйга жой тополмасди.

— Юринг шoir, уйга борамиз, — дерди хушхаво-зелик билан.

Мен ийимни таклифга унамайроқ қолсам, бирдан аканинг авзойи бузилди:

— Озб-ёзб бир кесиз, меҳмонхонада нима бор? Уйда қоронда қуриб сўзлашганим нима етсин!...

Шафрат аканинг шериати баланд, ўзи ниҳоятда хо-кисор инсон эди. У ижодкорлар кўнглини сийлашни биларди. Юракни жимирлатадиган «Шoir ўтди, ҳа ўтди, шoir ўтди...» деган сатрларига қўшилиб бу дунёдан ўтган шoirдан ўқувчига сермахсус асарлар, рангин хо-

тиралар қолди. Киши сафарда юрганида дунёнинг жуда кўп сир-синаотидан хабардор бўларкан...

Сариевнинг талбирларимиз янада кўтаринки руҳда ўтди. Аҳмаджон Бобоев, Давлатбой Маҳмудов, Иброҳим Сафаров, Нажмиддин Мирзаев, Абрамат Ражабов, Фароғат Нормуродова, Неймат Хусанов каби устозларнинг ўз шогирдларига жонқуярлик билан сабоқ берганини жажжи болажонларнинг маънили саволларидан англадик.

Узун тумани бўйлаб сафаримиз эса тоғларнинг босиб бўлмиш буюк Боботог билан боғланди. Юксак чўққиларга кўтарилиб борган сари бебаҳо тупроғимизга бўлган меҳримиз янада ортди. Истиқлол кўёши юрти-мизнинг чекка ҳудудларида ҳам бирдек нур таратаётганга гувоҳ бўлдик. Баҳорнинг серғин келиши ту-файли ўт кўпайиб, қирлар бағрида қўй-қўзиларнинг яйраб юрганидан кўзимиз қувнади.

Қизик, сариевлик бўла туриб, Боботогга сира чиқ-

маган эканман. Бепоеъ қирлар бағрига кўтарилиб борганим сари гўё кўнглим тоғлар билан бўйлашаётгандек бўлди. Узун тумани муаллимлари сардори Ибодилло Хўжаев кеска Боботогнинг сирли оламидан сўзлаб берди. Тоғнинг беҳисоб пистазорларини оралаб юқорилар эканмиз, кўнгиру тусли бу тоғлар ўз бағрида келажак авлод учун қанчадан-қанча бебаҳо бойликларни асраб ётганига амин бўлдик.

Адабиёт — одоб олами. Борлиқнинг рангин жилосини элга тараннум этувчи ўзига хос нур. Боботог-ликлар шундай адабиёт вакиллари билан учрашувдан катта завқ олдилар. Ўз туғилиб ўсган беназир тупроғига бе-фарқ эмаслиги уларнинг ўтти нигоҳларида мавжланиб турибди. Бир сўз билан айтганда, дунёда элнинг ичида юрган оламдан бахтиёрроқ инсон йўқ экан. Сафар давомида биз элни, эл эса бизларни кашф этди. Сурхондор-де бутунни кунда бўлаётган ўшш-ўшшларини сўз билан ифодалаш қийин. Айниқса, юрт ободлиги йўлида бошланган ишларнинг изчил давом этаётгани, ҳар қадамда янги уйлар, қишлоқларни қўриб дилимиз яйради. Серқуёш жануби воҳаси сафаридан Ёзувчилар уюшмаси аъзо-лари Ёшқобил Шукур, Ҳаким Сатторий, Абдумажид Азимов, Фарид Афруз, Амир Худойберди, Муҳаммад Шодий, Ментгон Оломуродов ва бошқа ижодкорларимиз ҳам бир дунё таассуротлар билан қайтишди.

**Сурхон — юрагимни тоғ этган диёр,
Менга дарс беради дашту қирларим.
Кўнглимни кўтариб турса ифтихор,
Умримни беэади ёшлик йилларим.**

**Боғлар яшнапоти тоғлар бағрида,
Буюқлар меҳридан топади нажот.
Сени болалиқдан бери севаман,
Юрагим қаҳридан жой олган ҳаёт.**

**Дўмбирам дил сўраб беради сало,
Чанқовуз чақадди тонгда момолар.
Тинчликни олиқлашай айлар илтижо,
Қушлар қанотида учган дуолар.**

**Офтобда олтиндай товланар замин,
Юртим кучоғида этаман парвоз.
Тонгда гуллаётган умрим дафтарин,
Варақлаб чиқади меҳри қайноқ ёз!**

АХТАМҚҮЛИ

Ифтихор

...Равон йўлдан доволан ошиб Фарғонага етдик. Марғилон вокзалда эллик нафарга яқин санъат аҳлини катта кувончу шодлик билан қутиб олишди. Сафимизга Халқ шoirи Энаҳон Сиддиқова, Фарид Анис қўшилди. Пойтахтдан борган хонандалар санoғи Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Яхёб Мўминов, Отабек Мухаммадзоҳид, Хуршид Расулов, Шахло Рустамова каби таниқли кўшиқчилар билан бойиди. Водий гавҳарининг ўн тўққиз шаҳар туманида белгиланган учрашулар бошланди.

Дастлаб олис ҳудудлар — Дангара, Бешариқ, Ўзбекистон, Фуркат туманларига отландик. Олимпиада совриндори, халқимиз ифтихори, машҳур боксчимиз Бектемир Медикўзиев қишлоғи — Бекободдаги учрашу катта кичик кўнглини гурурга тўлдирди, янги-янги марраларга унади. Фурқатдаги оромгоҳда ўтган суҳбатлар чоғида Шаҳзода Турсунбоева исми ижодкор қизнинг "Юрт тупроғини қўлга олсам, Бармоқларим гуллаб кетар" деган сатрлари юракларга кўчди. Шу тумандаги фермер Икром ака Ёрматов дала шийпонидида гурунлар ҳам қизигандан қизиди. Фермер шийпонининг шундоққина ёнгинасида кўркам стадион қурибди. Қўрган кўз завқланиши, ҳайратланиши аниқ.

— Болалигимизда иккита ўғулларни тупроқ майдонининг икки четига қўйиб дарвоза ясаб, қанча ботиб тўп тепардик. Ҳозир ўйласам, жуда ноадо замонларда яшаганимизни ўзимиз билмай юрарган эканмиз. Мана қаранг, бугун энг чекка қишлоқдаги дала четига замонавий стадион қурибди, болаларга маза. Биз чанг-тўзонда ҳансираб ўсдик, ўша кунлар бадалига бутун набирала-

ЮРТ ТУПРОҒИН ҚЎЛГА ОЛСАМ

Тошкент вокзалига туташ майдон сўз, мусиқа, саҳна санъати намояндалари билан гавжум. Ёлу юрт ардоқлаб келаятган ижод аҳли - шoirу ёзувчилар, хонандаю созандалар, кино ва театр актёрларига йўловчилар хайрихоҳ боқди, биргаликда суратга тушишни сўрайди, бир-икки оғиз суҳбатлашгиси келди.

— Йўл бўлсин болаларим, — дейди бир отахон фақат ўзимизнинг нуронийларга хос истара билан. Фарғонага, байрамга келаятганимизни айтганим. Отахон ҳаммасини дуо қилади: — Ёл назаридан қўямасин!

"Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" давлат дастурида белгиланган вазифалар доирасида "Буюк келажатимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қуралик" эзгу ғояси остида ташкил этилган тарғибот тадбири қатнашчилари шу зайлда водийга йўл олдик.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзолари — профессор Қозоқбой Йўлдошев, шoirлар Чоршам Рўзиев, Фарид Афруз, Бобур Бобомурод, Зилола Хўжаиёзова битта вагонга жойлашдик. Қозоқбой аканинг доволан бағридан ўтган темир йўлдаги илк сафари экан:

— Поезд қайси томонга юради? Ҳаракатга қарама қарши ўриндиққа ўтирмасам ноқулай кетаман.

Устознинг саволига вагон кузатувчиси — навқирон йигит ўринлатиб жавоб беради:

— Домла, истаган томонга қараб ўтирсангиз ҳам кўнглингиз беҳуш бўлмайди. Йўл текис, поезимиз раван ҳаракатланади, хотиржам бўлинг!

...Равон йўлдан доволан ошиб Фарғонага етдик. Марғилон вокзалда эллик нафарга яқин санъат аҳлини катта кувончу шодлик билан қутиб олишди. Сафимизга Халқ шoirи Энаҳон Сиддиқова, Фарид Анис қўшилди. Пойтахтдан борган хонандалар санoғи Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Яхёб Мўминов, Отабек Мухаммадзоҳид, Хуршид Расулов, Шахло Рустамова каби таниқли кўшиқчилар билан бойиди. Водий гавҳарининг ўн тўққиз шаҳар туманида белгиланган учрашулар бошланди.

Дастлаб олис ҳудудлар — Дангара, Бешариқ, Ўзбекистон, Фуркат туманларига отландик. Олимпиада совриндори, халқимиз ифтихори, машҳур боксчимиз Бектемир Медикўзиев қишлоғи — Бекободдаги учрашу катта кичик кўнглини гурурга тўлдирди, янги-янги марраларга унади. Фурқатдаги оромгоҳда ўтган суҳбатлар чоғида Шаҳзода Турсунбоева исми ижодкор қизнинг "Юрт тупроғини қўлга олсам, Бармоқларим гуллаб кетар" деган сатрлари юракларга кўчди. Шу тумандаги фермер Икром ака Ёрматов дала шийпонидида гурунлар ҳам қизигандан қизиди. Фермер шийпонинг шундоққина ёнгинасида кўркам стадион қурибди. Қўрган кўз завқланиши, ҳайратланиши аниқ.

— Болалигимизда иккита ўғулларни тупроқ майдонининг икки четига қўйиб дарвоза ясаб, қанча ботиб тўп тепардик. Ҳозир ўйласам, жуда ноадо замонларда яшаганимизни ўзимиз билмай юрарган эканмиз. Мана қаранг, бугун энг чекка қишлоқдаги дала четига замонавий стадион қурибди, болаларга маза. Биз чанг-тўзонда ҳансираб ўсдик, ўша кунлар бадалига бутун набирала-

римиз учун ҳавас қилгулик шарт-шароитлар яратялмиш. Шу жойга стадион қуриш фикри Хитойдалигимда туғилди. Пекинда бир кунда кўз ўнгимда мана шундай сунъий қопламали стадион қуриб ташлашди азаматлар! Дарров лойиҳаларини ўзлаштириб, кўриб турганингиздай ўйингоҳ қуриб-қўйдик.

Фермерлари эмин-эркин дунё кезиб, таҳриба тўллаб, янгиликларга қўл ураётган, ҳар қандай хайрли ташаббус қўллаб-қувватланаётган, фарзандларига бори меҳрини бераётган юртининг бутуню эртаси обод бўлиши, шубҳасиз. Бағлод туманидаги учрашуларда ҳам худди шундай фикр-мулоҳазалар ибботу далиллар билан айтиildi. Манглий яқираган ёшлардан бири Абдубанно Мансуров истейлодини рўёбга чиқаришга қаратилган эътибор — илк китоби "Ижод" фонди ҳомийларида ўн минг нусхада чоп этилаётган ҳақидаги хабар ҳамми тўлқинландирди. Абдубанно ўсмирларга хос ҳажжон билан "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетасини — биринчи китоби Ёзувчилар уюшмаси тавсияси билан нашр этилаётган ёшлар ҳақидаги эълонига кўрсатди. Рўйхатдаги номлар аллақачон устозларга таниш, бари семинарларда синовлардан ўтган истейлоди ёшлар. Ва, албатта, улар орасида Абдубанно ҳам чарақлаб турибди:

**Туйғулар кўнглини нақшодек ўяр,
Тўзгорга етаклаб кетар ҳур ҳаёл.
Саҳарлаб ҳовлини супуриб кўяр
Онамнинг кўрнимас келини — шамол.**

Шамолларга эргашиб Риштон тупроғига қўлаб қўямиз. Фирдавсмондан боғларю ўйнаб оқаётган зилол суларни, гулу гулзор саҳна-ри билан Мўқимий бобони мафтун қилган Рошмон бугун янада фуқуруқ. Бобур Мирзо бобомиз ҳам бу заминни бир неча бор эҳтиром билан тилига олган. "Бобурнома" да Бурхониддин Марғиловнинг Риштон олтиг кентидан эканлиги қайд қилинган. Бутун улуг алома мақбараси ушбу муазам заминга улугворлик бағишлаб турибди.

— Ҳазрат Рошмоннинг зиёратгоҳини янада ободонлаштириш учун яқинда уч юз миллион сўм маблағ ажратилди. Тинч-осуда юртда мана шундай қурилишлар бўлади, — дейди туман ҳокими Файрат ака Мамадалиев ҳаяжонлиб. Файрат аканинг айтишича, Риштондаги қадимжоларни ободонлаштиришга маҳаллий тадбиркорлар ҳам сикдқиллдан ҳисса қўшаётган экан. Жумладан, ўтган йили Хожа Рўшнотнинг зиёратгоҳини таъмирлаш учун бир тадбиркор йигит ўз ҳисобидан олти юз миллион сўм берибди. Зиёратгоҳларга нақшу нигоҳларни риштонлик қулоқлар аслидагидек қилиб жўй-жўйига қўйишаётган экан. Ҳамроҳларим — хонандалар Фарҳод ва Ширин, Ёзбек Миллий академик драма театри актёри Шарофиддин Музропов, актриса Шаҳзода Мухаммедова, киноактёр Ёлбек Файзиев билан Саид қулол устaxonасига бордик. Ўттиз ёшининг нари-берисидида йигитнинг уста қулол бўлиб танилгани, хондонидан чет эллик сайёҳлар аримаётгани, ўн икки нафар

шогирд тайёрлагани ҳавасимизни келтирди. Хондонини музей каби зийнатлаган қулол йигит кўзга ташланадиган ерга бир лавҳ осиб, келгуси режаларини ёзибди: ишчилар сонини 22 кишига ошириш, ҳар йилда саккиз нафар коллеж битирувчисини уста даражасига кўтариш, 20- сонли мактаб ўқувчилари ичида энг юқори натижаларга эришганларини пул мукофоти билан таъминлаш, ёшларнинг сайёҳларга хизмат кўрсатиш малакасини ошириш учун француз тили дарсларини ташкил этиш, 2021 йилга қалар уч юлдузли меҳмонхона қуриш... Хуллас, Саид қулолнинг оилавий режалари катта! Омади бор, толеси ёр ҳунарманд йигитга фақат қўч-қувват тилаб, Оқер, Оқ томир қишлоғидаги оқ кўнгли одамлар билан учрашува ошдик. Пойтахтдан келган меҳмонлар билан худди бир маҳалла аҳлидек самимий суҳбатлашган, ҳазил-мутойиба қилган кишилар орасидан Исмоилбек исми ўси-рин саҳнага чиқиб келди. Аввал бироз торти-ниб, кейин бор овозини қўйиб Махтумқулининг "Бўйларингга" шеър асосидаги ашу-лани айтиб берди. Кўшиқ матнининг қалбга яқинлиги, навқирон овозлани шира, дард ҳам-мани маҳлиё қилди. Риштоннинг нафақат ўтмиши, балки бугунги ҳам истейлоларга бой.

Сафаримизнинг туртинчи кунини Қува туманидаги Аҳмад Фарғоний хайкали пойига гуллар қўйишдан бошладик. Қадим манба-лар уч минг йиллик тарихидан ҳикоя қилув-чи кўҳна Кубо биргина Фарғонийнинг дунёга бергани билан ҳам ҳар қанча фахрланса арзийди. Буюк бобомиз Мисрда бўлиб этган Миқёс ан-Нил, яъни Нил дарёси сув сатҳини ўлчовчи қурилмалардан 1960 йилга қадар бойдаланган экан. Ана шундай маълумот-лар дилларга ифтихор солиб, қишлоқлар томон борарканмиз, йўл ёқасидаги анорзор-лар завқимизни тоширади. Айниқса, Тол-мозор қишлоғи теварағидаги глобл бо-ларининг таърифини эшитмаган киши топи-лас керак. Боғдорчиликда қуваликларни қувиб ўтадигани йўқ.

Тумандаги 19-болалар мусиқа ва санъат мактабида уюштирилган учрашува ҳудуд-нинг уюшмаган ёшлари ҳам тақдир этилиб-ди. Шу маънода кўплар учун санъаткорлар-нинг дилбар суҳбатлари ҳайратангиз кечди. Ушбу мактабнинг шу турдаги бошқа мас-канлардан фарқи жиҳати — театр труппаси алоҳида эътиборимизни тортди. Ёш актёр-лар "Оғоҳ бўлинг, одамлар!" спектакли билан водий бўйлаб ижодий сафарда бўлибди. Хуллас қувалик қувватли ёшлар ҳар соҳада бизни қойиллатди!

Галлзорлар қут-баракатдан мавжланиб, бошқоққа ўроқ тушган паллада Фарғонада ўтган ижодий учрашулар юракларни илҳ-омга тўлдирди, энг муҳими, суҳбатлардан одамлар рози бўлиди. Ҳаёб эртанинг фаровон кунни ёки кечаги шонли тарихни ўйлаб эмас, бугунни ҳам баланд кайфиятда, тўқинликда, розиликда ўтказиш қанчалар муҳимлигини ич-ичимиздан ҳис қилдик. Зеро Навоий бобо давлат этанидек:

**Мозию мустақаб аҳволин
такаллум айла кам,
Не учунким, дам бу дамдир,
дам бу дамдир, дам бу дам!**

Азизбек АНВАР

ЯНГИ АНТОЛОГИЯ

Қардош қўшни юртлардаги ўзбек шoir ва ёзувчиларимиз ўзлари яшаётган Ватан-лари маданияти ривож учун қай даражада ҳисса қўшаётган бўлсалар, шу қато-ри ўзбек адабиёти вакили сифатида мил-лий сўз санъатимиз майдониди ҳам му-айян вазифани бажармоқдалар, дейишга ҳақлимиз.

Алмати шаҳридаги «Ан Арыс» нашриё-тида "Мангулик элим менинг" («Мангилік Елім менинг») номи билан поэзия антоло-гисни чоп этилди.

Антологияда қозок, рус, немис, корейс, белорус, уйгур, курд, ўзбек, турк, татар, дунган, чечен миллатига мансуб шoirлар ижодидан намуналар шеър муаллифининг она тилида русча таржимаси билан ёнма-ён берилган. Тўпламда ўзбек шеъриятига

каттагина бўлим ажратилган. Бу саҳифаларда Эрناзар Рўзиматов, Соатой Камолова, Баҳодир Собит, Абдурахим Пратов, Зокиржон Мўминжонов, Долижон Сайфуллаев шеърлари келтирилган. Улар-да Ватан, дўстлик, табиат, му-стақил ҳаёт ҳақидаги кўтарин-ки руҳ билан йўрилган ички кечинмалар ифода топган.

Қозғистон — бу юртда яшаётган ўзбек шoirлари учун ватан. Айни пайтда миллатдошларимиз ўзларини кўҳна Туроннинг ажралмас қисмида яшаётган авлод эканликлари билан фах-рланишларини ҳам унутмаганлар. Сохи-бқирон Амир Темуру, Аҳмад Яссавий, Юсуф Сайромий, Аҳмад Югнакий, Ис-моил ота, Исоҳқ ота каби алломалар, дав-

лат арбоблари қадам қўйган муқаддас зи-ёратгоҳга айланган юртга меросхўрлик-лари билан, Миртемир, Туроб Тўла, Одил Ёкубов, Отаҳужа Эшон, Турсун Собирова ватандошликлари билан гурурланиш-лари мазкур лирик асарларда аниқ сези-либ туради. Икки мангу эл ўртасидаги дўстлик аънавалари эса Фафур Фулом ва Собит Муқонов, Мухтор Аевзов ва Ойбек, Сирбой Мавлонов ва Миртемир

домланинг оға-иниликлари билан далил-ланиши шoirларимиз ижодидаги уйғун мотив сифатида баҳоланишга лойик. Ватан мавзуси китобдаги Эрназар Рўзиматов, Соатой Камолова, Баҳодир Собит, Абдурахим Пратов, Зокиржон Мўминжонов, Долижон Сайфуллаев сингари шoirларнинг шеърларида ўзининг самимий ифодасини топган. Эрназар Рўзиматов кўпроқ тарихий воқеалар изидан боришни маъқул кўрса-да, болаларга атаб ҳам яхши шеърлар битган.

Баҳодир Собит Ватан туйғусини ифодалашда табиат таровати билан юрт ифтихорига айланган ма-шхур халқ фарзандлари ёдидан фойдаланади. Абдурахим Пратов шеърларида она Ватан бошидан ке-чирган мустақил замон офатлари, дард-аламли дамлари билан истиқ-лол шукҳини қиёслаш устунили

сезилса, Зокиржон Мўминжоновда ёшлик шижоати, журъати етакчи. Қозғистонда-ги ўзбек адабиёти вакилларининг юқори-да қайд этилган ўзига хос ифода усуллари ҳар бир шеърдаги тасвир воситаларида, сўз танлашда, лирик хулосага келишда,

ҳатто ўтмиш саҳифаларига мурожаат қилишда равшан кўриниб туради.

Қўшни юртдаги ўзбек ижодкорлари шеър-лари билан танишар эканмиз, «Нав-рўзнома»-миз самимий назм намуналари билан бойиганга ишонч ҳосил қиламиз. Наврўз айёми акс этган асарларда ҳам юрт тинчлиги, ҳам руҳий қониқш, ҳам табиат нафосати уйғунлашади. Ҳақиқатан ҳам, «Наврўз», «Наврўз кўёши», «Тазим айланг Наврўзга», «Найсон» каби шеърларда қадимги Туркистондаги баҳор айёмига бўлган садоқатини

лирик ифодаси Ўзбекистон

диёридаги кўклам нафаси билан ҳамоҳанг садо таратади.

Шеърият антологиясидаги Соатой Камо-лова қаламига мансуб мисраларга диққат қилайлик:

**Мен оддий кўприкман, қурилган гўё,
Ҳаёт дарёсининг қирғоқларига.
Ўнг қирғоқ отамдир, сўлида онам,
Шоҳидман турмушнинг тўғроқларига.**

Ўйлаймизки, антологиядаги ҳамма мил-лат вакиллари, шу жумладан, ўзбек шoir-лари ўзларининг ҳис-ҳаяжонлари, фарзан-длик бурчлари акс этган шеърларининг ўзи билан ҳам яхши номларини қолдиришга муяссар бўлганлар.

«Мангулик элим менинг» тўплами Қоз-ғистон Республикасида яшаб ижод қила-ётган ўзбек ва бошқа миллатлар шoirла-рининг асарларини ҳамлаб китобхонлар-га туҳфа қилгани билан ҳам аҳамиятлидир.

**Омонullo МАДАЕВ,
филология фанлари номзоди,
доцент,
Адхамбек АЛИМБЕКОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси
аъзоси, доцент**

"ЖАҲОН АДАБИЁТИ"

2017 йил, май сони

Германияда яҳудий оиласида туғилган Анна Франк-нинг "Қордоқ ҳикоялари" асар адаб номи-ни дунёга танитган, бу китоб олтишдан ортқ тилига таржима қилинган. Шу асар асосида фил-млар суратга олинган, саҳна асарлари қўйил-ган. Миллионлаб беғуноқ кишиларнинг ёсти-ғини қуритган урушда фашизм даҳшатини бо-шидан кечирган ёш қизчанинг қундалиқ-ҳикоя-лари ҳаётини қадрлаш, тинчликни ардоқлаш-га даъват этиди. Асарни инглиз тилидан М.Мен-глиева таржима қилган.

Машҳур поляк шoirи Юлиан Тувин шеър-ияти намуналари (таржимон У. Қўчқор), ўзбек мумтоз адабиёти намояндаси Макнуна — Моҳирнинг Нодиранинг форсий газал-лари таржималари (таржимон О.Эркин) ҳамда шoirа Энаҳон Сиддиқованинг "Она ҳақида до-нав"и жаҳон ва миллий поэзиями илхосмандларига муносиб туҳфадир. Таниқли шoir ва таржимон Тилак

"Ёшлик"

2017 йил, 5-сон

"Ёшлик"нинг ушбу со-нида навқирон шoirлар-мизнинг янги ижод наму-наларидан ба